Ազգ
Azg armenian daily
27 ԱՊՐԻԼ 1994, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ # 77 (580)

SABCO
OVERSEAS TRADING LTD.
LIMASSOL CENTRE, BLOCK B, SUITE 307, P. O. BOX 6543
TEL +357-5-370962
FAX. +357-5-370945
OUR BANKERS: B. E. M. O. BANK, LIMASSOL, CYPRUS: FEDERAL BANK OF THE MIDDLE EAST, LIMASSOL, CYPRUS: BANK OF CYPRUS, LIMASSOL, CYPRUS: HELLENIC BANK, LIMASSOL, CYPRUS
Հայաստանի եւ ԱՊՀ երկրների համար Կիպրոսի եւ Ռոտերդամի պահեստներից
ԾԽԱԽՈՏ, ՄԹԵՐՔ, ԽՄԻՉՔ, ԿԱՅԱԳԻՅՔ
ուղիղ հասցեատիրոջը՝ նավով եւ ինքնաթիռով

ՂԱՐԱԲԱՂ

Ղարաբաղյան ուժերը Թարթառից 7 կմ հեռավորության վրա

Ռազմագերի մոջահեդը փաստեր է բացահայտում

«ԱԶԳ»-Ի ԹՂԹԱԿԻՑ.

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 26 ԱՊՐԻԼ: Ջախջախիչ պարտություններ կրելով Աղդամի եւ Մարտակերտի շրջաններում ադրբեջանական բանակն արդեն երկրորդ օրն է, ինչ փորձում է առաջ շարժվել Ֆիզուլու ուղղությամբ: ԼՂՀ պաշտպանության բանակի շտաբից հաղորդում են, թե այսօր առավոտյան ժամը 6.10-ին ադրբեջանական բանակի մոտ 500 հետեւակայիններ օդուժի եւ մի քանի տասնյակ միավոր զրահատեխնիկայի աջակցությամբ փորձել են գրոհ ձեռնարկել Ֆիզուլու շրջանի Կարախանբեյլի եւ Կուրդլար գյուղերի, ինչպես նաեւ Մարտունու շրջանի հարավային մասույցների ուղղությամբ: Սկզբում հակառակորդին հաջողվել է գրավել 2 պահակակետ, սակայն անցնելով կազմակերպված հակագրոհի՝ ղարաբաղյան ուժերը թշնամուն ստիպել են նահանջել նախնական դիրքերը: Կատաղի մարտերի ընթացքում ոչնչացվել է հակառակորդի 27 զինվոր: Հայկական կողմից զոհվել է 1, վիրավորվել՝ 8 մարդ: Օրվա երկրորդ կեսին այս ուղղությամբ մարտերը դադարել են:

Փոխարենը, իրավիճակը կտրուկ սրվել է Մարտակերտի եւ Աղդամի շրջանների սահմանագծում, որտեղ ադրբեջանական բանակը ժամը 15-ին անցել է հարձակման, փորձելով վերագրավել նախորդ օրերին կորցրած դիրքերը: Ծավալվել են կատաղի մարտեր, որոնց արդյունքում ղարաբաղյան ուժերը բավականին մոտեցել են Սեյսուլան գյուղին: Ադրբեջանական բանակը կորցրել է T-72 տիպի մեկ տանկ եւ 40 զինվոր: Ղարաբաղյան կողմից վիրավորվել է 6 մարդ: Ժամը 18-ի դրությամբ մարտերն այստեղ շարունակվում էին: Այսօր ադրբեջանական ռազմական ինքնաթիռները 7 անգամ խախտել են ԼՂՀ օդային սահմանը: Մանրամասնությունները ճշտվում են:

Իրենց հերթին, ադրբեջանական զանգվածային լրատվության միջոցները հաղորդում են, թե ապրիլի 25-ին ղարաբաղյան ուժերը գրավել են Աղդամի շրջանի Թափ-Կարակոյունլու գյուղը, բավականին մոտեցել Թարթառի ծախսակողմյան ջրանցքին եւ ներկայումս գտնվում են շրջկենտրոնից 7 կմ հեռավորության վրա: Ըստ նույն աղբյուրների, ղարաբաղյան ուժերը վերահսկում են նաեւ Աղդամ-Բարդա մայրուղին եւ երկաթուղին:

Ըստ ԼՂՀ պաշտպանության բանակի շտաբի, ապրիլի 24-ին ղարաբաղյան զինվորներին հաջողվել է գերի վերցնել մի աֆղան մոջահեդի՝ Բախտիար Վերդալլահին: Նա 20 տարեկան է, Մազարի-Շերիֆ քաղաքից: Ըստ ռազմագերու, մոջահեդները խիստ հիասթափված են ադրբեջանական բանակում ծառայությունից, քանի որ բանակի հրամանատարությունը նրանց չի տալիս ամսական 5000 դոլլար խոստացված վարձը, եւ երկրորդ՝ ծառայության պայմանները բավականին վատ են: Ռազմագերին հայտնել է նաեւ, թե մոտ կես տարի առաջ ադրբեջանական պատվիրակները գալիս էին Աֆղանստան, պայմանագրեր կնքում տարբեր ցեղախմբերի առաջնորդների հետ եւ մոջահեդներին հրավիրում Ադրբեջան: Աֆղանստանի կառավարությունը տեղյակ էր դրան եւ ամենեւին չէր խոչընդոտում:

ՀԱՓԻՇ

Ռուսաստանը պատրաստ է մեծացնել ավանդը կարգավորման մեջ

ՄՈՍԿՎԱ, 25 ԱՊՐԻԼ, ՌԻԱ ՍՆԱՐՔ: Ռուսաստանի արտգործնախարար Անդրեյ Կոզիրեւը Ադրբեջանի ԳԽ նախագահ Ռասուլ Գուլիեւի հետ հանդիպման ժամանակ հայտարարեց, որ իր երկիրը պատրաստ է մեծացնել ավանդը Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորման մեջ, այդ թվում ԵԱՀԽ-ի եւ ՄԱԿ-ի հետ համատեղ: Նախարարի կարծիքով, Ռուսաստանը կկարողանար աջակցել ՄԱԿ-ի խաղաղարար ուժերը հակամարտության գոտի մտցնելուն: Ղարաբաղի հակամարտությունը մեր ընդհանուր ցավն է, եւ կուզենայինք, որ Ադրբեջանն ընդուներ ներկա պայմաններում առավել իրատեսական կարգավորման ռուսական ծրագիրը, նշեց Կոզիրեւը:

Իր հերթին, Ադրբեջանի խորհրդարանի ղեկավարը բարձր գնահատեց ղարաբաղյան խնդրի կարգավորմանն ուղղված ռուսական դիվանագիտության միջնորդական ջանքերը:

Նավթի վերահսկումը հանգեցնում է հակամարտության

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 26 ԱՊՐԻԼ, ՍՆԱՐՔ: Արեւելքից արեւմուտք ձգվող նավթամուղների ծրագրված ուղեգծերի վերահսկման համար ծավալված պայքարը Ռուսաստանին եւ Թուրքիային մոտեցրել է աշխարհաքաղաքական հակամարտության, հավաստվում է ամերիկյան «Պետրոլիում ֆայնանս» կենտրոնի վերջին զեկուցագրում: «Պլատս օյլգրամ նյուզ» թերթը ապրիլի 25-ին հրապարակեց այդ զեկուցագրի տեսությունը, որ կոչվում է «Նավթամուղների քաղաքականությունը Կենտրոնական Ասիայում եւ Կովկասում»: Այնտեղ արձանագրվում է, որ արտահանական խողովակաշարերի հարցում Ռուսաստանի վրա Թուրքիայի ճնշումն առայժմ արդյունք չի տվել: Իրավիճակը կարող է փոխվել Բոսֆորի նեղուցով հեղուկանավերի անցումը սահմանափակելու Թուրքիայի որոշման կապակցությամբ: «Պետրոկոնսալտինգ» վերլուծական կենտրոնի կարծիքով, փոխզիջում հնարավոր է գտնել ոչ թե խողովակաշարերի ուղեգծերի փոփոխման միջոցով, այլ դրանց վերահսկմանն առնչվող բանակցությունների ընթացքում:

Հայաստանն Իրաքից նավթ չի ներմուծում

Ապրիլի 25-ին ադրբեջանական Թուրան գործակալությունը հաղորդել էր, թե իբր անտեսելով հաստատված միջազգային արգելքը, Հայաստանը նավթամթերք է գնում Իրաքից: Այս լուրը հաղորդած Բաղդադի ներկայիս վարչակարգի ընդդիմադիր շրջանակներն իբր տեղեկացրել էին նաեւ, թե նավթամթերքները նախ մուտք են գործում Իրան, ապա այնտեղից տեղական հումքի ձեւով փոխադրվում Հայաստան: Երեկ Հայաստանի կառավարության լրատվական ծառայության ղեկավար Վլադիմիր Մանոյանը պաշտոնապես հերքեց այս տեղեկությունը: Մեր կողմից ավելացնենք, որ Իրանի պես վառելիքով հարուստ հարեւան ունենալու պայմաններում Իրաքից վառելիք գնելու վարկածը տրամաբանական որեւէ քննության չի դիմանում:

ՏԱՄԱՌՈՏ

Վարչապետ Ցուտոմու Հաթան չի կարողանում կառավարություն կազմել

ՏՈԿԻՈ, 26 ԱՊՐԻԼ, WSJ: Ճապոնիայի ստորին պալատում վարչապետ ընտրվելուց մի քանի ժամ հետո Ցուտոմու Հաթան իր կառավարությունը կազմելու գործում ծանր հարված կրեց Սոցիալիստական կուսակցությունից: Վերջինիս ներկայացուցիչները դուրս եկան իշխող կոալիցիայից, կառավարությանը զրկելով խորհրդարանում ունեցած մեծամասնությունից: Ավելին, սոցիալիստական կուսակցության ղեկավարների հետ հանդիպելու նոր վարչապետի ճիգերն անցան ապարդյուն:

Ռուցկոյը Ելցինի դեմ միավորվելու կոչ է անում

Ռուսաստանի նախկին փոխնախագահ Ռուցկոյը նախագահ Ելցինի հակառակորդներին միավորվելու կոչ արեց: Հատկանշականն այն է, որ Ռուցկոյի կոչը հնչում է այն պահին, երբ նախագահ Ելցինը պատրաստվում է մի քանի օրից մորատորիում ստորագրել ընդդիմության ղեկավարների հետ:

Ռաբբանիի կողմնակիցները հարգում են զինադադարը

ԴԵԼԻ, 26 ԱՊՐԻԼ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Աֆղանստանի նախագահ Բուրհանուդդին Ռաբբանիին հավատարիմ զինված կազմավորումները երկուշաբթի օրը կատարում էին ժամանակավոր զինադադարի պայմանները: Վերջին ժամանակներս ԱՄՆ-ը ջանքեր է գործադրում աֆղան մոջահեդներից հետ գնելու այն 1000 «Սթինգեր» հրթիռային համալիրների մնացորդները, որոնք ժամանակին աֆղաններին էր մատակարարել ԱՄՆ-ը Պակիստանի միջոցով: Ներկայումս Աֆղանստանի մի շարք քաղաքներում ուղեւորություն կատարող ՄԱԿ-ի խաղաղարար խումբը ջանքեր է գործադրում թշնամական կողմերին հաշտեցնելու եւ երկրում խաղաղություն հաստատելու նպատակով: Աֆղանները հույսեր են կապում միջազգային ընկերակցության առաքելության հաջողության հետ: Իսկ թե ինչ կլինի իրականում, ցույց կտա ժամանակը:

ՀԱՐԱՎ

Բազմացեղային առաջին ընտրությունները

ՊՐԵՏՈՐԻԱ, 26 ԱՊՐԻԼ, BBC, WSJ: 300 տարվա ընթացքում բազմացեղային առաջին ընտրություններն սկսվեցին Հարավաֆրիկյան Հանրապետությունում, հակառակ նախորդ օրը եւ գիշերը Յոհաննեսբուրգում թե այլուր կատարված մի շարք ահաբեկչություններին, որոնք խլել էին մոտ 22 զոհ եւ 100-ից ավել վիրավոր: Երկրի տարբեր շրջաններում, այդ թվում եւ զուլուների երկրամասում, ազգաբնակչությունը, համբերատար եւ արժանապատվիվ, երկար շարքերով հերթի է կանգնել ընտրական տեղամասերի եւ քվեատուփերի առաջ: Անշուշտ, սպասվում է սեւամորթ մեծամասնության անառարկելի հաղթանակը:

Ակնկալվում է նաեւ, որ երկրի նոր նախագահ կընտրվի Աֆրիկյան ազգային կոնգրեսի ղեկավար Նելսոն Մանդելան, որի կազմելիք կառավարությունն առաջիկա 5 տարիների փոխանցման շրջանի համար իշխանությունը կկիսի սպիտակամորթ ներկայացուցիչների հետ: Ի դեպ, քվեատուփին առաջինը ներկայացան Մանդելայի նախկին բանտակիցները: Քվեարկությունները կավարտվեն 2 օրից: Ընտրություններն անց են կացվում 100 հազար ոստիկանների խիստ հսկողության տակ:

Պաշտոնական այցով Լիտվա է ժամանել Լեհաստանի նախագահ Լեխ Վալենսան: *Այցի ծրագրով նախատեսված է Լիտվայի եւ Լեհաստանի բարեկամության եւ բարիդրացիության պայմանագրի ստորագրում, Վալենսայի հանդիպում Լիտվայի խորհրդարանի նախագահ Յուրշենասի հետ, Լիտվայի եւ Լեհաստանի պաշտոնական պատվիրակությունների բանակցություններ:*

ԻՍՐԱՅԵԼ

Ձերբակալվեց 27 «համասական»

ԹԵԼ ԱՎԻՎ, 26 ԱՊՐԻԼԻ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ, BBC: Բանակային հրամանատարության ներկայացուցիչն այսօր հայտարարել է, որ Իսրայելի անվտանգության ուժերը ձերբակալել են Համաս իսլամական դիմադրական շարժման 27 գործիչների, որոնք պատասխանատվություն են կրում ս.թ. ապրիլի 13-ին Հադերա քաղաքի ավտոբուսի կանգառում կատարած ահաբեկչական գործողության համար, որի հետեւանքով 5 իսրայելցի սպանվել եւ 29 վիրավորվել են:

Բանակի ներկայացուցիչը նշել է, որ բոլոր ձերբակալվածները պատկանում են Համասի ռազմական թեւին:

Անցած շաբաթ Իսրայելի անվտանգության ուժերը լայնամասշտաբ գործողություն են կատարել, որի ընթացքում կալանավորել են Համաս շարժման շուրջ 500 անդամների: Համասը հանդես է գալիս պաղեստին-իսրայելական հաշտության բանակցությունների դեմ եւ ահաբեկչական գործողություններ է կատարում իսրայելցիների դեմ, որոնց ընթացքում արդեն տասնյակ մարդիկ են զոհվել:

Մյուս կողմից, Իսրայելի վարչապետ Ռաբինն այսօր, Մոսկվայում չորսօրյա այցի երկրորդ օրը, հանդիպում ունեցավ նախագահ Բորիս Ելցինի եւ արտգործնախարար Կոզիրեւի հետ, արաբ-իսրայելական խաղաղության բանակցություններին նոր մղում տալու հարցի շուրջ:

digitised by A.R.A.R.@

ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի բնակչության 85 տոկոսը մնում է կարիքավոր

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

Ամերիկյան կերոսինի բաշխման ծրագիրը փաստորեն չիրականացվեց ընդամենը 14 տոկոսով: Այս հայտարարությունն արվեց երեկ կառավարությունում կայացած մամուլի ասուլիսում, որին մասնակցում էին ՀՀ ղեկավար Ռաֆայել Բազոյանը, Հայաստանում ԱՄՆ դեսպան Հարրի Գիլմորը, ԱՄՆ Միջազգային զարգացման գործակալության Կովկասի գրասենյակի տնօրեն Սյուզան Օլդսը, Ամերիկայի հայկական համագումարի երեւանյան գրասենյակի նախկին տնօրեն Կասյա Աբգարյանն ու նոր տնօրեն Էդիս Խաչատրյանը եւ այլք: Արդեն ևանից անդրադառնալով կերոսինի բաշխման ընթացքին, եղած թերություններին ու առկա հաջողություններին, նշել են, որ այսպիսով անցած ձմեռվա ընթացքում 200 հազար ընտանիքներ ստացան կերոսին, բաշխվեց 90-100 հազար նավթավառ, մոտ 200 հազար նավթաման, մոտ 200 դպրոցներ ստացան 12-ական սենյակներ տաքացնելու հնարավորություն, 300 հայաստանցի գործազուրկներ աշխատանք ստացան եւ մասնակցեցին կերոսինի բաշխման ծրագրին:

Իհարկե, խոսվեց նաեւ կերոսինի տեղափոխման դժվարությունների մասին: Դեսպան Գիլմորը մի անգամ եւս հայտնեց, թե ոչ մի կառավարություն ի վիճակի չէ վերահսկել Վրաստանի երկաթուղու աշխատանքը: Այժմ էլ Բաթումում է գտնվում եւս 15 հազար տոննա կերոսին: Դա թերեւս շարունակությունն է կերոսինի բաշխման Ձմեռ 93-94 ծրագրի, սակայն բաշխումն արդեն դադարեցված է, եւ փաստորեն բոլոր նրանք, ովքեր չեն հասցրել ստանալ 60-80 լիտր կերոսին, այլեւս չեն ստանա:

«Երբ ամերիկյան Կոնգրեսում հաստատվեց 15 մլն. դոլլարի կերոսինի օգնության ծրագիրը, ապա դա պատճառաբանվեց ձմռանը հայ ժողովրդի տառապանքը, հարցը լուծելու խնդրով: Եւ եթե հիմա, երբ այլեւս ձմեռ չէ, շարունակվի կերոսինի բաշխումը, ապա տպավորություն կստեղծվի, թե այն իր նպատակին չի ծառայում», ասաց Կասյա Աբգարյանը: Ուստի որոշվել է, որ Բաթումից 15 հազար տոննա կերոսինը կբերվի Երեւան, կպահվի ձմեռվա համար եւ կախված այն բանից, թե որքան կլինի այս տարվա համար հատկացվող ամերիկյան օգնությունը, կկազմվեն կարիքավորների նոր ցուցակներ, կճշտվեն տրվող նավթի քանակները: Պրն. Բազոյանի ասելով, չի բացառվում, որ նոր խավեր եւ հանրապետության նոր շրջաններ ընդգրկվեն Ձմեռ 94-95-ի ծրագրի մեջ: Համենայն դեպս, դեսպանախորհրդի ասելով, կերոսինի բաշխման ընդհանուր քանակը հայտնի կդառնա օգոստոս ամսին:

Հայաստանին հասցվող մարդասիրական օգնության ընդհանուր ծրագրերում մեծ տեղ է գրավում նաեւ պարենի հարցը: Պեսնախ. պրն Բազոյանը նշեց, որ մայիս ամսից կիրականացվի 20 մլն. դոլլարի հացահատիկի եւ 10 հազար տոննա կարագի, բրնձի տեղափոխումը, որ կհովանավորի ԱՄՆ-ի գյուղդեպարտամենտը: Պեսնախարարի ասելով, այսօր հանրապետության 85 տոկոսը կարիքավոր է, եւ ուստի դժվար է մշակվող ծրագրերում բոլորին ընդգրկել: Բայց եւ այնպես, որոշվել է, որ հացի կտրոնային վաճառից զատ, ամիսը 25-ից բնակչությանը տալ նաեւ 250 գրամ կարագ, հալած յուղ կամ ճեթ, կես կիլոգրամ բրինձ կամ լոբի: Եռամսյակը մեկ բոլոր թոշակառուներին կտրվի անվճար կարագ, բրինձ եւ լոբի: Օգնության ծրագիր է մշակվում նաեւ կարիքավոր ուսանողների համար, որոնք կստանան անվճար սնունդ: Նույնը կիրականացվի նաեւ դպրոցահասակ (1-5 րդ դասարան) երեխաների համար:

Մի խոսքով, մարդասիրական օգնությունները կշարունակվեն: Սակայն նաեւ չպետք է մոռանալ, որ շնորհակալության հետ մեկտեղ, հայ ժողովուրդը կողմ է մեր խնդիրների արմատական լուծմանը՝ այն է, տնտեսական շրջափակումների վերացմանը: Թեեւ ինչպես ԱՄՆ դեսպան Գիլմորը նշեց, օգնությունները ցույց են տրվում, հաշվի առնելով ներկա վիճակը, իսկ շրջափակումները կապված են Ղարաբաղի հարցի կարգավորման եւ խաղաղության հաստատման հետ: ■

ՂԱՐԱԲԱՂ

Պատերազմը թեւակոխում է հերթական փո՞ւլ

ԱՐՄԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Ղարաբաղյան ռազմաճակատի վերջին զարգացումները տրամաբանության բոլոր կանոնների համաձայն պետք է որ ադրբեջանական կողմին ստիպեն վերջնականապես հրաժարվել այս հակամարտության ռազմական լուծման գաղափարից: Համենայն դեպս, մարտական գործողությունների վերջին փուլից հետո, ղարաբաղյան բանակին հաջողվեց ազատագրել Մարտակերտի շրջանի հյուսիսարեւելյան եւ ծայր հարավարեւելյան մի շարք գյուղեր՝ Ճայլիբը, Վերին եւ Ներքին Չայլուն, Լեմպուրլուն եւ Յարմջան: Միաժամանակ ոչնչացվեցին թշնամու մի շարք ռազմական հենակետեր Աղդամի շրջանի հյուսիսում, որի հետեւանքով ադրբեջանական բանակի հարձակման հերթական փուլը կարծես թե հասնում է իր գագաթնակետին: Համենայն դեպս, ռազմական հետախուզության տվյալները վկայում են, որ հակառակորդի ճամբարում տիրում է անմխիթար խառնաշփոթ, ինչը ռազմական գործողությունները շարունակելու դեպքում կարող է հանգեցնել ադրբեջանական նոր տարածքների կորստյան:

Ինչ վերաբերում է ռազմաճակատի հարավարեւելյան հատվածին, ապա այստեղ նույնպես ադրբեջանական բանակին վիճակված էր հերթական պարտությունը կրել՝ բախվելով ղարաբաղյան պաշտպանական ուժերի ա- խամ[illegible]ությունների նկատմամբ: Ադրբե[illegible] ողնկրած կոշտ քաղաքականությունը ենթադրել է տալիս, թե Ադրբեջանը դեռեւս բավարար չափով [illegible] չի կրել պա[illegible]ների սեղանի շուրջ նստելու համար: Նշանակո՞ւմ է դա նյան խաղաղարար նախաձեռնությունը եւ տարանջատիչ ուժերի տեղաբաշխումը, ապա միակ ելքը մնում է հակառակորդին կայուն հրադադար պարտադրելը ռազմաճակատի գիծը հասցնելով համեմատաբար ապահով բնական սահման-

մոր դիմադրությանն ու նահանջելով ելման դիրքերը: Այդ ընթացքում ադրբեջանական բանակը կորցրեց երկու ռազմական ինքնաթիռ, մոտ 1000 զինվոր եւ սպա, մեկ տասնյակից ավելի միավոր զրահատեխնիկա եւ այլն: Ներկայումս, փաստորեն, ԼՂՀ տարածքի միայն հյուսիսարեւելյան նեղ շերտն է մնում ադրբեջանական ուժերի հսկողության տակ, ինչպես նաեւ Շահումյանի շրջանի մի մասը (Շահումյանի շրջանի Գյուլիստանի եւ Մարտակերտի շրջանի Թալիշի ազատագրումից հետո, ղարաբաղյան ուժերի գրաված նպաստավոր դիրքերը հնարավորություն են տալիս մարտավարական առումով իրենց փոքր-ինչ ավելի ապահով զգալ):

Եւ այսպես, ղարաբաղյան բանակը շարունակում է ռազմական վայրուն հաղթանակներ տանել: Սակայն ամենացավալին այն է, որ այդ հաղթանակներն ամենեւին չեն մոտեցնում խաղաղությունը: Ավելին՝ խաղաղարար տարբեր նա-

[illegible] որ ղարաբաղյան բանակը պետք է օգտվի ադրբեջանական ճամբարում տիրող խուճապից եւ մի քանի ջախջախիչ հարվածներ հասցնելով փախստականների նոր ալիք առաջացնի դեպի Բաքու: Համենայն դեպս, երբ Ադրբեջանը շարունակում է մերժել ռուսաստա-

ների: Իսկ դա նշանակում է լարվածության նոր աճ, նորանոր զոհեր եւ զրկանքներ:

Այս պատերազմը մենք արդեն հաղթել ենք: Համենայն դեպս, հաղթել ենք այս փուլը: Սակայն սա կարող է չլինել պատերազմի վերջին փուլը: Ադրբեջանական բանակը պարտվում է, բայց պարտվում է՝ հրաժարվելով մի կողմ նետել հաղթողի կեցվածքը: Ուստի եւ առաջիկայում պետք է սպասել ադրբեջանական բանակի նորանոր գրոհների, որոնք ըստ երեւույթին, երկու հիմնական ուղղություն կունենան՝ Մարտակերտ-Աղդամ եւ Ֆիզուլի: Իսկ թե որքանով են իրական ղարաբաղ-ադրբեջանական բանակցությունների վերսկսման հեռանկարները (դրանք վերջնականապես խզվել են 1993 թ. դեկտեմբերի 18-ին ադրբեջանական բանակի սկսած լայնածավալ գրոհից հետո), ցույց կտան հետագա ռազմական գործողությունները:

ԱԴՐԲԵՋԱՆ

Ի՞նչ է տեղի ունենում քաղաքական թատերաբեմի կուլիսների հետեւում

ԲԱՔՈՒ, 26 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ադրբեջանի նախկին նախագահ, Ժողովրդական ճակատի նախագահ Աբուլֆազ Էլչիբեյի հետ, որն այժմ գտնվում է Նախիջեւանի Ինքնավար Հանրապետության Օրդուբադի շրջանի Քելեքի գյուղում, բանակցություններ վարելու համար, օրերս Ադրբեջանի տեղեկատվական աղբյուրներից ստացված տվյալների համաձայն, պետության ներկայիս ղեկավար Հեյդար Ալիեւն ուղարկել է երկու պատվիրակություն: Ըստ առկա տեղեկատվության, միայն երկրորդ պատվիրակությանն է հնարավորություն տրվել հանդիպելու Էլչիբեյի հետ: Ինչպես հայտնի է դարձել նույն աղբյուրներից, բանակցությունների թեման է եղել ռազմական եւ սոցիալ-տնտեսական խոր ճգնաժամի ժամանակաշրջանում Ադրբեջանում քաղաքական միասնության հարցը:

Հեյդար Ալիեւի մամլո քարտուղար Թոֆիկ Աբասովը հերքել է այս լուրը, մինչդեռ Աբուլֆազ Էլչիբեյի նախկին մամլո քարտուղար, Ադրբեջանի Ժողովրդական ճակատի հասարակության հետ կապերի գծով փոխնախագահ Արիֆ Ալիեւն այն չի մեկնաբանել: Նախկին նախագահի նախկին խորհրդական Նաջաֆ Նաջաֆովն ասել է, որ, երբ նման բան տեղի ունեցած էլ լիներ, ոչ պաշտոնական մակարդակով, ապա ինքը չէր տարածի նման տեղեկություններ: Ադրբեջանցի քաղաքագետների կարծիքով, այն փաստը, որ Հեյդար Ալիեւը վերջերս հանդես է եկել լայնածավալ քաղաքական ուժերի միավորման նախաձեռնությամբ, խոսում է Ադրբեջանում բոլոր ներքին քաղաքական ուժերի միավորման նախագահի մտադրությունների հնարավորության մասին, ուստի եւ Քելեքիի հանդիպումն անհավանական չի թվում:

Նույն աղբյուրների հաղորդումների համաձայն, Աբուլֆազ Էլչիբեյի հետ Հեյդար Ալիեւի հաշտեցման նախաձեռնությամբ հանդես է եկել նաեւ Թուրքիայի արտաքին գործերի նախարար Հիքմեթ Չեթինը: Սակայն Ադրբեջանի Ժողովրդական ճակատն առայժմ չի հաստատել այս հաղորդումը:

Մյուս կողմից, ինչպես հայտարարել է Ռուսաստանում Ադրբեջանի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Ռամիզ Ռիզաեւը, չի դրվել Ադրբեջանի տարածքում Ռուսաստանի Դաշնության հենակայանների ներկայության հարցը:

«Ադրբեջանական կողմը դրական է վերաբերվում Ռուսաստանի Դաշնության պաշտպանության նախարարության հետ համատեղ Գաբալինի ռադիոլոկացիոն կայանի օգտագործման հեռանկարներին», հայտարարել է Ռամիզ Ռիզաեւը: Ադրբեջանական աղբյուրների հաղորդման համաձայն, նա նաեւ նշել է, որ այդ առիթով նախապատրաստվում է համապատասխան համաձայնագիր, որը ըստ նախատեսվում է ստորագրել մոտ ժամանակներս: «Սակայն հանրապետության տարածքում այլեւս Ռուսաստանի ոչ մի ռազմական հենակայան չի լինի: Այդ հարցը նույնիսկ չի էլ արծարծվել», վերջում ընդգծել է ադրբեջանցի դիվանագետը: ■

ԱՐՏԱԳԱՂԹ

2500 հայաստանցու շնորհվել է ՌԴ քաղաքացիություն

Հայաստանում Ռուսաստանի դեսպանության գործավար Վլադիմիր Ստարիկովը ՏԱՍՍ-ի թղթակցին հայտնել է, թե նույն դեսպանատան կողմից շուրջ 2500 հայաստանցիների շնորհվել է Ռուսաստանի քաղաքացիություն եւ թե բազմաթիվ ուրիշների դիմումներ ներկայումս քննության տակ են: Նրա ասելով, քաղաքացիություն շնորհվածների միայն 30 տոկոսն է ազգությամբ ռուս, մինչ մնացածը հայեր են: Նա ավելացրել է, որ քանի որ Հայաստանը դեռեւս չունի երկքաղաքացիության մասին օրենք, երկու երկրների միջեւ այդ հարցը կարգավորված չէ: Հետեւաբար, Հայաստանում բնակվող ռուսաստանյան քաղաքացիներին օտարահպատակներ պիտի նկատել իրենց սեփական երկրում, մինչեւ որ հանրապետությունը, ընդունելով համապատասխան օրենքը, խուսափի այդ վիճակից:

Ստարիկովը հերքել է այն տարածայնությունները, թե իբր արդեն 300-400 հազար մարդ ընդունել է Ռուսաստանի քաղաքացիություն: Ռուսաստանյան քաղաքացիության համար դիմող հայերն իրենց որոշումը սովորաբար բացատրում են հանրապետությունում տիրող տնտեսական ու քաղաքական անորոշությամբ եւ ամենօրյա դժվարություններով, ինչպես էլեկտրականության, գազի, ջեռուցման պակասը, ինչպես նաեւ Ռուսաստանի տարբեր շրջաններում ձեռներեցությամբ զբաղվելու իրենց ցանկությամբ:

ԵԱՀԽ-ի պատվիրակությունը մեկնեց Ղարաբաղ: Երեկ Անգոլիայում մեկնեց ԵԱՀԽ պատվիրակությունը Մինսկի խմբի փոխնախագահ Մասիմո Մոսիոդի գլխավորությամբ: Այս մասին հայտնի դարձավ Շվեդիայի մայրաքաղաքի իրազեկ աղբյուրներից: Ենթադրվում է, որ պատվիրակությունը կայցելի Բաքու,

ՏԱՐԱԾՔ

Երկու ադրբեջանցի դատապարտվեցին մահվան

ԵՐԵՎԱՆ, 26 ԱՊՐԻԼ, ՄՆԱՐՔ: Այստեղ ավարտվեց նախկին զինծառայող 8 ադրբեջանցիների դատավարությունը: Դատաքննության ընթացքում Հայաստանի Գերագույն դատարանի քրեական գործերի կոլեգիան պարզեց, որ անցյալ տարվա գարնանը ղարաբաղյան ուժերի մուտքից հետո Քելբաջարի շրջանի տարածքում մնալով, ամբաստանյալները նախ կողոպտել, ապա առանձնակի դաժանությամբ սպանել են երեք հայերի: Այնուհետեւ պատանդ վերցնելով Հայաստանի Վարդենիսի շրջանի մի քանի բնակիչների, նրանք փորձել են անցնել Ադրբեջան, միաժամանակ ջանալով կատարել դիվերսիոն ակտ՝ պայթեցնել տեղի ջրամբարը: Սպանությանն անմիջականորեն մասնակցած երկու ադրբեջանցիներ դատապարտվել են առավելագույն պատժաչափի՝ մահապատժի, երեքը՝ 15 տարվա, մյուս երեքը՝ 12 տարվա ազատազրկման: Եթե յոթնօրյա ժամկետում դատավճիռը չգանգատարկվի, օրինական ուժ կունենա:

Բլեյանը դաժան մեղադրում է

ԵՐԵՎԱՆ, 26 ԱՊՐԻԼ, ՄՆԱՐՔ: Հայաստանի խորհրդարանի պատգամավոր Աշոտ Բլեյանը ԳԽ-ում հանդես եկավ հայտարարությամբ, հանրապետության իշխանություններին մեղադրելով «չհայտարարված պատերազմ» մղելու մեջ: Ըստ նրա տվյալների, ղարաբաղյան հակամարտությունը խլել է մոտ 15 հազար հայի կյանք: «Միայն վերջին երեք-չորս ամսում զոհվել են հազարից ավելի հայ պատանիներ», հայտարարեց պատգամավորը: Բլեյանի զայրացած գործընկերները թույլ չտվին ավարտել ելույթը, նրան մեղադրելով սադրանքության մեջ: Նախագահողն ստիպված եղավ ընդհատել նիստը: Ինչպես ավելի ուշ հայտարարեց ԳԽ նախագահ Բաբկեն Արարքցյանը, Բլեյանի հայտարարությունից անմիջապես հետո Ղարաբաղի եւ Հայաստանի զինվորական ստորաբաժանումներից ստացված բազմաթիվ հեռախոսազանգերով վրդովմունք է արտահայտվել նրա ելույթի առթիվ: ԼՂՀ պատգամավոր Ռուբեն Աղաջանյանը Բլեյանի հայտարարությունը սադրիչ անվանեց: Նա հավաստեց, որ Ղարաբաղում կռվում են հայաստանցի կամավորներ, բայց չկան Հայաստանի ստորաբաժանումներ: Իր պացիֆիստական հայացքներով Բլեյանը մոտ երկու տարի առաջ դուրս էր եկել կառավարող ՀՀՇ-ի կազմից եւ հիմնել «Նոր ուղի» հասարակական քաղաքական կազմակերպությունը, որի սակավաթիվ կողմնակիցները հանդես են գալիս Ղարաբաղի խնդրի անհապաղ ու փոխզիջողական լուծման օգտին: ■

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան Դ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հ/ Խմբագիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Հեռ. 562941, տելեքս 243266 CPIRI SU
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ԴԱՒԻԹ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 529221
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայութիւն / 581841
Ոճը եւ ձեւաւորումը ՊԱՒԷԼ ՂԱԼԱՔԵԱՆԻ
Apple Macintosh համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Azg armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010
Published in U.S.A. by AZG Publishing Co.,
22122 Sherman Way, Suite 203, Canoga Park,
CA 91303, Call (818) 598-0423 Fax:
(818)340-9819 for subscription rates.
Publisher - Հրատարակիչ
Dr. Krikor Krikorian -
Դոկտ. Գրիգոր Գրիգորեան
Executive Director - Տնօրէն
Vartan Karaoghlanian -
Վարդան Գարաօղլանեան
Production Manager -
Raffi Shoubookian
Արտադրութիւն
Րաֆֆի Շուպուքեան
«ԱԶԳ» օրաթերթը հաղորդված է ԱՄՆ «ԱՐՄԻՆՖՈ» ՄԹԸ-ի համակարգչային կապով
Հեռախոս 7.8852 281425,
Ֆաքս 7.8852 285082
E-MAIL INTERNET: ROOT
YEREVAN @ REX. IASNET. COM

ԱԶԳ

ԲԱՑԱՌԻԿ ԱԶԳ

«Ռուսաստանի Դաշնության պետական սահմանի մասին» օրենքի համաձայն, որը Գերագույն խորհուրդն ընդունեց 1993 թ. փետրվարի 18-ին, ենթադրվում էր մանրային պահակակետեր տեղակայել ինչպես օտար, այնպես էլ նախկին խորհրդային հանրապետությունների հետ Ռուսաստանի սահմանի ամբողջ երկայնքով: Եվ պատահական չէ, որ Ադրբեջանի հետ Ռուսաստանի սահմանագծում իրադրությունը կրկին սրվեց: Դա արվեց այն պատճառով, որ վերջին ժամանակներս լեզգիական շրջաններում՝ Կուսարիում, Ղուբայում, Խաչմազում «Սադվալ» կազմակերպում» էր արել եւ վերսկսել ռադիոյի լեզգիերեն հաղորդումները, արա ներկայիս նախագահ Հեյդար Ալիեւը, գործելով ամբողջատիրական դարաշրջանի սկզբունքային ավանդույթներով, պարբերաբար լեզգիական շրջանները «մաքրում էր անհաճո տարրերից»: Միասնական ու հզոր «Սադվալ» կազմակերպությունն անցյալ տարի պառակտվեց: Դրա արմատական մասը (Ադրբեջանում ապրող լեզգիները) պահանջում էին Լեզգիստան պետություն ստեղծելու իրավունք: Ալիեւը «ադրբեջանականացրեց» նաեւ այդ լեզգիական հասարակական կազմակերպությունը: Դա բնական է. չէ որ ռամասնությունների խորամուխ լինելը, անդրադառնալ միայն դրանցից մեկին: Ինչպես եւ սպասվում էր, լեզգի ավարական շարժումը մեծ ռանի արժանացրեց Շամիլին եւ նրա հուշարձանը կանգնեցրեց Ադրբեջանի Զաքաթալայի շրջանում: Պարզ է, որ այդ վայրը պատմաբան չէր ընտրել, որին պետք է հայտնի լիներ, որ Զաքաթալայի շրջանը Վրաստանի պատմական մասն է, որ Շամիլի հուշարձանը կարելի էր կանգնեցնել գոնե Դաղստանում:

Ընդհանուր առմամբ առկա են վրաց-օսական, վրաց-աբխազական տիպի հակամարտության բոլոր բա

ԱՆԴՐԿՈՎԿԱՍ

Եվ կրկին լեզգիների մասին

ՌՈԶԱ ԳԱՐԻԲՅԱՆ
Պատմագիտության թեկնածու

Մոսկվայում ԱՊՀ մասնակից երկրների վերջին գագաթաժողովը նշանակալի երեւույթ է անդրկովկասյան պետությունների Վրաստանի եւ Ադրբեջանի համար: Խոսքը համաձայնությունների կետերից մեկի՝ սահմանների հարցի մասին է: Հենց այդ հարցը շատ կարեւոր է լեզգիների եւ ավարների համար, որոնք ապրում են ռուս-ադրբեջանական սահմանի երկու կողմերում:

տության ներկայացուցիչներն սկսել էին ստորագրություններ հավաքել այն փաստաթղթի տակ, որով պահանջվում է Սամուր գետով անցնող ռուս-ադրբեջանական սահմանը թողնել թափանցիկ: Հավաքված նյութերը ենթադրվում է ուղարկել Բորիս Ելցինին, Հեյդար Ալիեւին եւ ՄԱԿ-ին: Այս ամենը ներքական քաղաքական խաղ է, ինչպես Ռուսաստանի, այնպես էլ Ադրբեջանի կողմից: Ընդհանուր առմամբ Ռուսաստանի սահմանի ամբողջ հյուսիսկովկասյան հատվածը հայտնվել է «թեժ կետերի» կրակի մեջ:

Անմիջապես նշենք, որ նկատի ունենալով Աբխազիան, Հարավային Օսեթիան, Լեռնային Ղարաբաղը, ասել է, որ այդ գոտում բոլոր հակամարտությունների լուծման բանալին «գտնվում է Մոսկվայում»:

Ռուսաստանի ամբողջ սահմանի վրա, այդ թվում նաեւ կովկասյան հատվածում սահմանային պահակակետեր տեղակայելու որոշման ընդունումից հետո իրադրությունը բոլոր «թեժ կետերում» սրվեց:

Դա կապված է լեզգիների հարցի հետ, որը Ռուսաստանի արտաքին քաղաքական ջանքերով «մարվեց» դեռ 1993 թ. ամռանը: Այստեղ իրավիճակն առավել բարդ է: Ռուս-ադրբեջանական սահմանի երկու կողմերում ապրող լեզգիները (ըստ «Բոստոն գլոբի» 800 հազար) պահանջում են սահմանը թողնել «թափանցիկ»: Դա ձեռնտու է Ադրբեջանի համար: Սակայն իրադրությունն անսովոր է: Երբ Ադրբեջանի նախկին նախագահ Աբուլֆազ Էլչիբեյը 1993 թ. սկզբներին «զիջում» էր արել եւ վերսկսել ռադիոյի լեզգիերեն հաղորդումները, ...

հենց նրա կառավարման տարիներին Ադրբեջանում լեզգիները գլխովին արձանագրվեցին որպես ադրբեջանցիներ:

Բայց այժմ, երբ «թափանցիկ» սահմանները Ադրբեջանին «օդի պես» անհրաժեշտ են, լեզգիական շարժումը շատ տեղին է: Մանավանդ, որ այդ շարժումը գործում է քաղաքակիրթ շրջանակներում, ստորագրություններ է հավաքում ի նպաստ թափանցիկ սահմանի եւ այդ ցուցակներն ուղարկելու է Ռուսաստանի, Ադրբեջանի նախագահներին ու ՄԱԿ-ին:

Լեզգիների այդ ակտիվացումը զգալի չափով ձեռնտու է նաեւ Ռուսաստանին, քանի որ հնարավորություն է տալիս վերահսկողության տակ պահել վերջին ժամանակներս այժմ քան հակառ դարձած Ադրբեջանի վրա իր քաղաքական ու տնտեսական ազդեցության լծակները: Նկատի է առնվում Հեյդար Ալիեւի «քանի դեռ ես նախագահ եմ, մեր երկրում չեն տեղաբաշխվի օտարերկրյա (ռուսական) զորքեր» երդումը: Ռուս-ադրբեջանական սահմանն անցնում է նաեւ Ադրբեջանի ավարական շրջաններով (հիմնականում Զաքաթալայի շրջանում): Այստեղ իրավիճակը նույնպես անսովոր է: 1991 թ. ի վեր՝ «Սադվալ» կազմակերպության գործունեության ժամանակամիջոցում լեզգիների եւ ավարների ազգային ինքնագիտակցությունն զգալի վերելք է ապրել: Բացահայտվել են պատմության մի քանի փաստեր եւ բացարձակացվել այսօրվա համար: Թեեւ այժմ շատ գայթակղիչ է պատմական մանրամասնությունների ...

դադրիչները, ինչպես նաեւ օսինգուշական հակամարտության որոշ գծեր: Իսկ ինչպես հայտնի է, հիշյալ հակամարտությունների կարգավորման մեջ Ռուսաստանը կամ անմիջական, կամ էլ միջնորդավորված մասնակից է: Ռուսական ծանուցը լայնորեն լուսաբանում է Ադրբեջանի լեզգիական շրջանների իրադրությունը: Էլչիբեյը փորձում էր այստեղ վերաբնակեցնել մեսխ՝ թուրքերին, Ղարաբաղի Քելբաջարի եւ այլ շրջանների «հարկադիր» տեղահանվածներին, լեզգիներին հավաքագրում են դասալքային պատերազմի համար: Ալիեւն այստեղ գործում է Ադրբեջանի ՊԱԿ-ի նախագահ եղած տարիների իր վարքագծի ոգով եւ ձերբակալում լեզգիական շարժման 36 ակտիվիստների: Դրա հետեւանքով պառակտվեց «Սադվալ» շարժումը, իսկ դրա մի մասը դարձավ ադրբեջանամետ կուսակցություն: Այնպես որ Ալիեւը լռեցրեց եւ ավարտեց նաեւ այդ լեզգիական գործը:

Ահա թե ինչու, թեեւ խիստ ու դաժան Հեյդար Ալիեւը խոստացել է իրավակարգի պաշտպանություն այդ շրջաններում, չի խոչընդոտում «թափանցիկ» սահմանի պահպանման խնդրագրի տակ ստորագրությունների հավաքմանը: Դա ձեռնտու է իրեն, քանի որ իր դրական պատասխանի դեպքում Ռուսաստանի մերժումը նման կլինի լեզգի ժողովրդի ազգային իղձերի ու շահերի դավաճանության: Իսկ իրադարձությունների հետագա զարգացման համար լիովին պատասխանատու կլինի հենց Ռուսաստանը:

ՏԱՍՍ-ՌՈՍ

Ելցինը կկարողանա՞ հանգիստ խղճով հեռանալ

ՄՈՍԿՎԱ, 25 ԱՊՐԻԼ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Գերմանական «Շպիգել» հանդեսին տված հարցազրույցում Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինը լավատեսորեն է գնահատել երկրում հասարակական, քաղաքական ու տնտեսական իրավիճակի զարգացման հեռանկարները: Նա գտնում է, որ ընթացիկ տարին Ռուսաստանի տնտեսության համար կդառնա կայունացման տարի: Նախագահն իր տեսակետը հիմնավորում է նրանով, որ արդեն երկու ամսից ավելի արժեզրկման մակարդակը կազմում է 8-10 տոկոս, այսինքն, անցյալ տարվանից զգալիորեն ցածր: Արտադրության անկումն էապես դանդաղել է, կրճատվել է բյուջեի պակասորդը:

Ելցինը երկրի զարգացման հեռանկարի հետ է շաղկապում այն հարցի լուծումը, թե կմասնակցի՞ արդյոք ինքը 1996 թ. նախագահական ընտրություններին: «Երբ տեսնեմ, որ Ռուսաստանի գործերը լավ են, կկարողանամ հանգիստ խղճով հեռանալ, հայտարարել է նա գերմանական հանդեսին տված հարցազրույցում: Իսկ երբ դժվարությունները դեռեւս հաղթահարված չլինեն, ամեն ինչ հարկ կլինի կշռադատել ըստ իրավիճակի համեմատ: Իսկ առայժմ հետեւում եմ իմ նախկին որոշմանը: Ես հույս ունեմ, որ 1996 թ. Ռուսաստանը հաստատուն կերպով ոտքի կկանգնի»:

Բորիս Ելցինը Ռուսաստանի նախագահի պաշտոնում հեռանկարներ չի տեսնում այնպիսի գործիչների համար, ինչպիսիք են Ռուցկոյը կամ Ժիրինովսկին: Նա ասում է, որ դրանից չէ Ռուսաստանի նախագահ լինելու այս ծանր ժամանակներում: «Բայց արհամարհանքն ինձ չի լքում, ես միշտ պատրաստ եմ պայքարի», ասում է նա:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վաճառվում է հացաբուլկեղենի թխման ամբողջական կոմպլեկս:

Հասցեն՝ Չարենցի 16
հեռ. 555580

Ե՞րբ է ստորագրվելու պայմանագիրը

ԲԱՔՈՒ, 26 ԱՊՐԻԼ. ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Սպասվում է, որ «Ադրբեջանի պետական նավթային ընկերության եւ արտասահմանյան ֆիրմաների միջեւ Կասպից ծովի ծանծաղուտների նավթահանքերի մշակման պայմանագիրը կստորագրվի ընթացիկ տարվա մայիսին», լրագրողներին հայտնել է հանրապետության նախագահի մամլո քարտուղար Թոֆիկ Աբասովը: Նա նշել է, որ արարողությունների ստույգ օրը կորոշվի մոտ ժամանակներս, ադրբեջանական եւ արտասահմանյան նավթային ընկերությունների փորձագետների խմբերի Թուրքիայում մայիսի 2-ին հանդիպելուց հետո, որտեղ համաձայնագրի նախագիծը պետք է վերջնականապես վերամշակվի եւ հաստատվի:

Թուրքիան միջնո՞րդ

ՄՈՍԿՎԱ, 25 ԱՊՐԻԼ. ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Ռուսաստանի ձայն» ռադիոկայանի հաղորդման համաձայն, Ուկրաինան պնդում է, թե Սեւծովյան նավատորմի վիճելի հարցը կարող է լուծվել երրորդ տերության օգնությամբ: Ռուս-ուկրաինական բանակցություններում երրորդ կողմ կարող է լինել Թուրքիան, որը Ղրիմի հարցում արդեն հայտարարել է, որ ինքը պաշտպանում է Ուկրաինային: Ռուսաստանը կտրականապես դեմ է դրան: Թուրքիան առհասարակ շատ ակտիվ է հետխորհրդային ժամանակաշրջանում:

Ե Վ Ա

ուսումնական կենտրոնը հրավիրում է սովորելու 1,5-2-ամսյա դասընթացներում հետեւյալ մասնագիտություններով.

- օպերատորական գործ, ծրագրավորման փաթեթների եւ լեզուների ուսուցում IBM PC համակարգիչների վրա.
- հաշվապահական հաշվառում եւ համակարգիչների կիրառումը հաշվապահության մեջ.
- անգլերեն լեզու (3 ցիկլով).
- կոսմետիկա եւ էպիլյացիա.
- մերսում.
- կար ու ձեւ, ասեղնագործություն.

Մենք երաշխավորում ենք ոչ միայն ուսուցման բարձր մակարդակ, այլեւ հարմարավետ դասասենյակներ քաղաքի կենտրոնում: Ընդունելությունը ամեն օր, բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից, ժամը 11.00-16.00-ը՝ Հասցեն՝ Սարյան 4 (Թումանյանի եւ Սարյանի տուն-թանգարանի շրջակայքում): Հեռ.՝ 58-21-22:

NAAM AIRCORPORATION

Ավիաչվերթ
ԵՐԵՎԱՆ-ՕՍՄԿ
Մոտակա չվերթը՝ ապրիլի 29-ին: Տոմսերը վաճառվում են
Մեր հասցեն՝ «Սեւան» հյուրանոց, 120 սենյակ: Հեռ. 56.49.78. 58.26.53
A STYLE

ԱՍԱ
կոոպերացիա

Կոոպերատիվը առաջարկում է պենզաբլոկ եւ միջնապատային սալիկներ բոլորի համար
Տեղափոխումը ցանկացած հասցեով:
Պատվերները ընդունվում են
57-00-85
57-04-29
63-79-38
48-95-31
A STYLE 58.18.41

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՎԻԱՈՒՂԻՆԵՐ

ՉՎԱՑՈՒՑԱԿ

1994 թվականի ապրիլի 1-ից

Օրերը	Օդանավ	Մեկնում	ժաման.	Չվերթ	Նպատակակետը	Չվերթ	Մեկնում	ժաման.
1-3-5--	ՏՈՒ-134	08.20	11.25	R3 7117	ԱՇԳԱԲԱԴ	R3 7118	12.25	13.45
-2----	ՏՈՒ-154	00.05	06.00	R3 1241	ԲԵՅՐՈՒԹ	R3 1242	18.00	*01.35
1---5--	ՏՈՒ-154	09.30	16.40	R3 7095	ԵԿԱՏԵՐԻՆԲՈՒՐԳ	R3 7096	18.30	20.05
------7	ՏՈՒ-134	08.00	10.15	R3 105	ԹԵՀՐԱՆ	R3 106	12.15	13.10
1234567	ՏՈՒ-134	14.45	15.55	R3 7145	ՄԻՆ-ՎՈԴԻ	R3 7146	18.55	20.05
1234567	ՏՈՒ-154	06.50	09.30	R3 910	ՄՈՍԿՎԱ	R3 909	11.00	13.25
1234567	ՏՈՒ-134	11.20	16.10	R3 896	ՄՈՍԿՎԱ	R3 895	17.40	20.20
--3-4-	ՏՈՒ-154	13.00	17.45	R3 900	ՄՈՍԿՎԱ	R3 899	19.20	21.45
1---5--	ԻԼ-86	13.05	18.05	R3 894	ՄՈՍԿՎԱ	R3 894	19.40	22.30
-3----	ՏՈՒ-154	08.20	19.45	R3 7091	ՆՈՎՈՍԻԲԻՐՍԿ	R3 7092	20.55	*01.05
-2-4-6-	ՏՈՒ-134	09.45	11.30	R3 7207	ՌՈՍՏՈՎ	R3 7208	12.30	14.15
---4---	ՏՈՒ-154	12.30	15.00	R3 9037	ՍԱՄԱՐԱ	R3 9036	21.30	24.00
----5--	ՏՈՒ-154	10.00	13.00	R3 9015	Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ	R3 9014	18.00	21.00
1234567	ՏՈՒ-134	09.00	10.15	R3 7167	ՍՈՉԻ	R3 7168	12.05	13.20
---4---	ԻԼ-86	04.50	09.20	R3 9827	ՓԱՐԻԶ	R3 9828	21.00	*04.00

* ժամանումը հաջորդ օրը

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմեք ՀԱ գրասենյակներ կամ Ձեր ճամփորդական գործակալին

digitised by A.R.A.R.@

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

Մուրադ Պետրոսյան. «Պարտվում է նա, ով առաջինն է հոգնում»

ԼՂՀ պաշտպանության բանակի գլխավոր հրամանատարի տեղակալ, խորհրդի [illegible], փոխգնդապետ Մուրադ Պետրոսյանը 46 տարեկան է: Կրթությունը թերի բարձրագույն է: 60-ական թվականներին, Երեւանում սովորելու տարիներին, հեռացվել է ինստիտուտից մի խումբ համախոհների հետ միասին ուսանողական ընդհատակյա կազմակերպություն ստեղծելու համար: Խորհրդային իշխանությունների գնահատմամբ կազմակերպությունը քարոզում էր «Մեծ Հայքի վերստեղծմանն ուղղված ազգայնամոլական չափազանց վտանգավոր գաղափարներ»: [illegible] համար 1966 թ. դատապարտվել է 10-ամյա բանտարկության: Շարժման առաջին օրերից ակտիվորեն մասնակցում է հայրենի իրադարձություններին: «Ղարաբաղ» կոմիտեի կողմից նշանակվել է այդ կազմակերպության լիազոր ներկայացուցիչ Ղարաբաղում: 1988-1990 թթ. ղեկավարել է Ղարաբաղի զինված խմբավորումների միացյալ շտաբը: Երկար ժամանակ կատարել է ԼՂՀ պարետի պարտականությունները: Ամուսնացած է: Ունի երկու երեխա:

– Ղարաբաղյան պատերազմն օրեցօր սաստկանում է: Փոխվում են սպառազենի որակը, մարտական գործողությունների ծավալները: Պատրա՞ստ են արդյոք ԼՂՀ զինված ուժերն իրադարձությունների նման զարգացմանը: Կհերիքե՞ն արդյոք մեր հանրապետության ներուժը, մեր ռեսուրսներն ադրբեջանական զորքերի հարձակումներին դիմակայելու համար:

– Անկասկած: Մենք կանխատեսել էինք, որ պատերազմը երկարատեւ եւ հյուծիչ հակամարտության բնույթ կստանա եւ մարտական գործողությունների առաջին իսկ օրերից սովորել ենք բավարարվել քչով, գիտակցորեն օգտագործել յուրաքանչյուր արկը, յուրաքանչյուր զինվորի հնարավորությունները: Եվ այնտեղ, որտեղ պահանջվում էր 80 մարդ, կռվում էր 20-ը, որտեղ անհրաժեշտ էր ծախսել 100 լիտր վառելիք, ծախսում էինք 10-ը: Այլ կերպ լինել չէր կարող: Ադրբեջանը զգալիորեն գերազանցում է մեզ մարդկային եւ նյութական ռեսուրսներով: Նման պայմաններում ղարաբաղցիներին ուրիշ ոչինչ չի մնում, քան ռացիոնալ կերպով օգտագործել սեփական պաշարները:

Դրան զուգահեռ մեր բանակը սրընթաց եւ հաջող հակահարձակումներից հետո օգտագործում է նաեւ հակառակորդի ռեսուրսները. մեզ են անցնում զինամթերքի պահեստներ, մեծ քանակությամբ սպառազինություն, վառելիքաքսուքներ եւ այլն: Մեր զինտեխնիկայի 75-80 տոկոսը ռազմավարային է: Այդ հարկադրական պրագմատիզմի արդյունքն ակնհայտ է: Մեր զորքերի եռանդուն գործողությունների շնորհիվ թշնամու գերազանցությունը նվազագույնի է հասցված, թեպետ ԼՂՀ-ի հետ համեմատած Ադրբեջանը շարունակում է մնալ տնտեսապես հաստատուն պետություն:

Պետք է մոռանալ նաեւ բարոյահոգեբանական գործոնները: Այդ իմաստով մեր զորքերը զգալիորեն գերազանցում են հակառակորդին, որը գաղութատիրական պատերազմ է վարում: Հիշենք՝ ղարաբաղցիներն սկսել էին քարերից եւ որսորդական հրացաններից: Այսօր մեր տրամադրության տակ են տանկային գումարտակներ, ժամանակակից հակաօդային կայանքներ: Այդ սպառազենը մեր զինվորներն առգրավել են թշնամուց:

Ղարաբաղ-ադրբեջանական պատերազմը ավելի ու ավելի է նմանվում արաբ-իսրայելական հակամարտությանը, եւ իմ կարծիքով, պարբերաբար կվերսկսվի 3-4 տարիների ընդմիջումներով: Չափազանց կարեւոր է, որպեսզի դրան պատրաստ լինի պատերազմի գլխավոր նյութը՝ մարդը: Իսկ տեխնիկան կզարգանա նրան զուգահեռ: Բանակին հուսադրում է այն փաստը, որ մեր ժողովուրդը հոգեբանորեն պատրաստ է երկարատեւ պատերազմի: Մի ժամանակ առաջին օրերի ոգեւորությունը փոխարինվել է որոշակի հոգեկան անտարբերությամբ: Դաժան իրողության հաղորդակից լինելուց հետո ինքնապահպանման զգացումն սկսել էր գերազանցել ինքնահաստատման գաղափարին: Դա մարդկայնորեն հասկանալի էր՝ զգացնել էր տալիս ուժերի երկարամյա գերլարվածությունը: Այսօր այդ շրջանը մենք, բարեբախտաբար, հաղթահարել ենք: Մարզական լեզվով ասած, այժմ բացվում է հայ ժողովրդի «երկրորդ շնչառությունը», նկատվում է ուժերի նոր վերելք: Մենք պետք է հաստատորեն գիտակցենք՝ պատերազմը տանուլ է տալիս նա, ով առաջինն է հոգնում նրանից: Այդ տեսակետից ադրբեջանցիները կանգնած են կործանման եզրին: Այդ են վկայում զանգվածային դասալքությունը, գերի հանձնվելու բազմաթիվ փաստեր, ընդհարումների ուժեղացումը ստորաբաժանումների միջեւ, մի խոսքով, ադրբեջանական զորքերի լիակատար բարոյալքումը:

Ինչ վերաբերում է մարդկային ռեսուրսներին, ապա մենք առաջին հերթին պետք է հենվենք սեփական ուժերի վրա: Ճիշտ չէ, երբ զանգվածային լրատվության միջոցներում խոսում են 150 հազար ղարաբաղցիների մասին: Իրականում մենք այդքան էլ քիչ չենք: Միայն Հայաստանում ապրում են մոտ 500 հազար մեր հայրենակիցները, այդ թվում ծագումով ղարաբաղցի բաքվեցիներ եւ սումգայիթցիներ: ԱՊՀ երկրներում ղարաբաղցիների թիվը հասնում է մեկ միլիոնի: Համագործակցության պետություններում բնակվող շատ ղարաբաղցիներ կամավոր կերպով ցանկանում են կռվել մեր բանակում: Իսկ նրանք, ովքեր ի վիճակի չեն անձամբ մասնակցել, ֆինանսանյութական օգնություն են ցուցաբերում պաշտպանության բանակին: Ընդհանրապես հակամարտող կողմերի ուժերի իրական հարաբերակցության մասին սխալ պատկերացում են ստեղծում հակառակորդի լրատվության միջոցները, որոնք խիստ նվազեցնում են մեր ու չափազանցնում սեփական հնարավորությունները: Բոլորս, չգիտես ինչու, մոռանում ենք, որ մեր դեմ կռվում է ոչ թե 7, այլ 4 միլիոնանոց Ադրբեջանը: Որ այդպես կոչված 7 միլիոնի մեջ մտնում են մոտ 500 հազար հայեր, 1,5 միլիոն լեզգիներ եւ թալիշներ, որոնք բոյկոտում են ադրբեջանական բանակի զորակոչը, եւ վաղուց արդեն Ռուսաստան մեկնած տասնյակ հազարավոր ռուսներ: Էլ չեմ խոսում բազմաթիվ երիտասարդների մասին, որոնք, խուսափելով զինվորական ծառայությունից, թաքնվում են Ուկրաինայում, Մոսկվայում, Հյուսիսային Կովկասում: Մի խոսքով, ինչպես ժողովուրդն է ասել, սատանան այնքան էլ սարսափելի չէ, որքան ներկայացնում են:

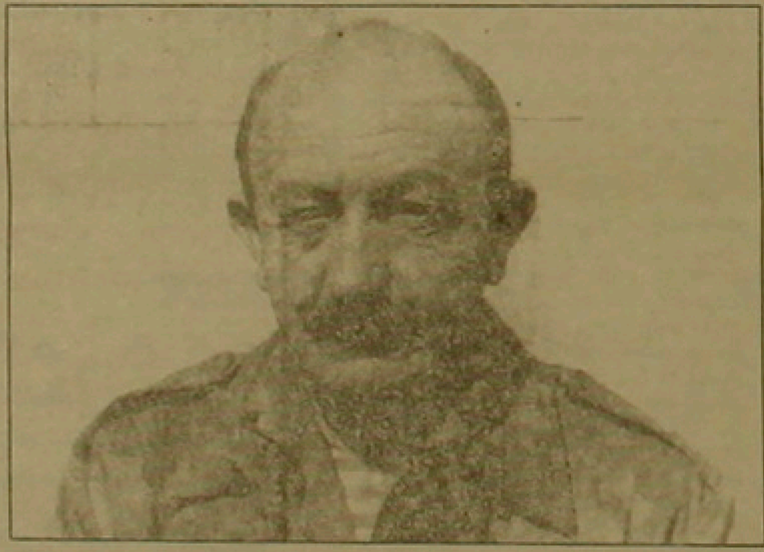

– Պրն. Պետրոսյան, յուրաքանչյուր պատերազմող երկիր միշտ ձգտում է դաշնակիցներ ձեռք բերել: Ինչու՞ ղարաբաղյան բանակի հրամանատարությունն ադրբեջանական բանակի օրինակով չի հրավիրում, ասենք, վարձկաններին:

– Ադրբեջանական բանակի դառը փորձը ցույց է տալիս, որ վարձկանները ցածր բարոյականության տեր մարդիկ են, որոնք կռվում են բացարձակապես շահամոլական նպատակներով, հեշտ եկամուտ, ասենք, հրաձգային զենքեր ձեռք բերելու համար: Նրանք որպես կանոն հանդուգն արկածախնդիրներ են, բայց ոչ զինվորներ:

Բացի այդ, վարձկաններ պահելը իրեն չարդարացնող մեծ ծախսեր է պահանջում: Օգուտը նրանցից ավելի քիչ է, քան վնասը: Բոլորիս առջեւ գովաբանված աֆղան մոջահեդների օրինակն է, որոնք ադրբեջանական զինվորներից շուտ են թողնում դիրքերը, խուսափում են մարտից, միջակորեն են կատարում մարտական առաջադրանքը, եւ նույն ադրբեջանցիների վկայությամբ, ամեն կերպ գլուխ են պահում: Ռոբերտ Քոչարյանի խոսքերով, սա մեր պատերազմն է, եւ մենք պետք է հասցնենք այն ավարտին:

Դաշնակիցների մասին: Աշխարհի տարբեր երկրներում կան մեր հանդեպ բարյացակամորեն տրամադրված ուժեր, որոնք պատրաստ են օգնել Ղարաբաղին: Կարծում եմ, կարիք չկա փակագծերը բացել, ժամանակն ամեն ինչ իր տեղը կդնի:

– Ոչ հեռավոր անցյալում բանակում քարոզում էին մարքսիզմի գաղափարները: Ի՞նչ գաղափարախոսությամբ է ղեկավարվում ղարաբաղյան բանակը:

– Լեռնային Ղարաբաղի զինված ուժերի պաշտոնական գաղափարախոսությունը Նժդեհի ուսմունքն է: Այն ավելի է համապատասխանում այսօրվա պահանջներին:

– Տարբեր մակարդակների բանակցությունների ընթացքում ադրբեջանական կողմը պահանջում է դուրս բերել ղարաբաղյան բանակը նրա կողմից վերահսկվող տարածքներից: Հնարավո՞ր է արդյոք մեր ստորաբաժանումների հետքաշումը, եթե այո, ապա ո՞ր դեպքում:

– Տարբեր միջազգային կազմակերպությունների հետ հանդիպումների, ինչպես նաեւ ադրբեջանական կողմի հետ շփումների ժամանակ մենք բազմիցս նշել ենք, որ այդ հարցը կլուծվի բացարձակապես փոխզիջումային հիմունքների վրա: Ղարաբաղը միակողմանի զիջումներ անելու մտադրություն չունի: Հանրահայտ է, որ տարիներ շարունակ ԼՂՀ բոլոր սահմանամերձ բնակավայրերը զանգվածային հրթիռահրետակոծությունների էին ենթարկվում Ադրբեջանի հարեւան շրջաններից: Ինչ էր մեզ մնում անել: Անտարբերությամբ դիտել, թե ինչպես են մեզ աստիճանաբար ոչնչացնո՞ւմ: Բնական է, որ այդ պայմաններում մենք, զուտ ռազմական նկատառումներից ելնելով, ստիպված էինք լռեցնել հիշյալ շրջանների կրակակետերը, մեր ժողովրդի անվտանգությունն ապահովելու, քաղաքների եւ գյուղերի ավերը կանխելու համար:

Ղարաբաղյան բանակի հրամանատարությունը պատրաստ է դուրս բերել զորքերը վերահսկվող տարածքներից, բայց հանրապետության բնակչության անվտանգության միջազգային կայուն երաշխիքների դիմաց: Սակայն ոչ ՄԱԿ-ը, ոչ ԵԱՀԽ-ն, ոչ առանձին շահագրգռված պետություններ այդպիսի երաշխիքներ առայժմ չեն տալիս: Դեռ ավելին, մեր զորքերի դուրսբերումն Ադրբեջանը խաղաղ բանակցությունների վերսկսման նախապայման է դնում: Ստեղծվում է անհեթեթ իրավիճակ. պարտվողն իր կամքն է թելադրում հաղթողին: Պատերազմն ունի իր օրենքները: Եվ ես չեմ հիշում, որ ադրբեջանցիներից պահանջեին դուրս բերել զորքերը, 1992 թվականին, երբ բռնագրավվել էին Շահումյանի եւ Մարտակերտի շրջանները: Խոսք անգամ լինել չի կարող նաեւ Ղարաբաղը Հայաստանին միացնող շրջաններից մեր զորքերը դուրս բերելու մասին:

– Ինչպե՞ս կբնութագրեք Ռուսաստանի եւ ԵԱՀԽ միջնորդական ջանքերը: Չե՞ք գտնում արդյոք, որ երկու խաղաղարար ծրագրերի առկայությունը խոչընդոտում է տարածաշրջանում խաղաղության հաստատմանը:

– Իմ համոզմամբ, երկու խաղաղարար նախաձեռնությունների առկայությունը խանգարում է իրադրության կայունացմանն այն իմաստով, որ հնարավորություններ է ընձեռում ադրբեջանական կողմին մանեւրելու եւ խուսափելու նշված ծրագրերի պահանջները կատարելուց: Մենք բազմիցս ողջունել ենք Ռուսաստանի Դաշնության եւ ԵԱՀԽ-ի առաջարկությունները, թեպետ նրանց ոչ բոլոր պայմաններն էին ընդունելի Ղարաբաղի համար: Բոլորին հայտնի է նաեւ ԵԱՀԽ-ի ժամանակացույցերը եւ ռուսական ծրագրերը հետեւողականորեն ականահարող Ադրբեջանի մոտեցումը հիշյալ նախաձեռնություններին: Հակամարտության գոտում առանց միջազգային դիտորդների, իսկ հետագայում նաեւ Ռուսաստանի պրոտեկտորատի տակ գտնվող միջազգային ուժերի տեղաբաշխման, հնարավոր չի լինի կանգնեցնել արյունահեղությունը:

Մոսկովյան վերջին հանդիպման արդյունքները ցույց են տալիս, որ Ադրբեջանի կառավարող շրջաններին ձեռնտու չէ տարանջատիչ զորքեր մտցնելը, որովհետեւ, ինչպես նրանք լավ գիտակցում են, կխանգարեն Ադրբեջանին շարունակել Լեռնային Ղարաբաղի դեմ ուղղված ագրեսիվ գործողությունները: Ադրբեջանը դեռեւս չի հասունացել խաղաղ երկխոսության համար եւ հետագայում բանակցությունների սեղանի շուրջ կնստի իր համար ավելի վատ պայմաններում:

– Ինչ եք կարծում, կա՞ն արդյոք Ադրբեջանում իրավիճակն սթափ գնահատող ուժեր, որոնց հետ հնարավոր է երկխոսությունը:

– Հավանաբար այդպիսի ուժեր կան, սակայն նրանք, ըստ երեւույթին, բավականաչափ քաղաքական կշիռ չունեն:

Ցավոք, մեր «օգնությամբ» իրար փոխող Ադրբեջանի բոլոր նախագահներն իշխանության գլուխ էին անցնում ռազմատենչ ազգայնամոլական ալիքի վրա, Ղարաբաղի հետ շուտափույթ հաշվեհարդար տեսնելու վերամբարձ խոստումներ տալով սեփական ժողովրդին: Յուրաքանչյուր նախագահ անց էր կացնում համընդհանուր զորահավաք, գնդեր ուղարկում Ղարաբաղի դեմ, ջախջախիչ պարտություններ կրում եւ տեղը զիջում նոր նախագահին: Եվ այդպես հինգ ու կես տարի շարունակ: Սակայն, իմ խորին համոզմամբ, ադրբեջանական բանակի հսկայական կորուստները եւ տնտեսական վնասը, որ կրում է այդ հանրապետությունը պատերազմի ընթացքում, կստիպեն Ադրբեջանի ղեկավարներին ավելի իրատես լինել, գիտակցել, որ Ղարաբաղի հետ ուժի դիրքերից խոսելն անիմաստ է:

Հարցազրույցը վարեց
ԱՇԽԵՆ ԱՂԱՍՅԱՆԸ

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

Ծակ գրպանով ոչ հյուր գնա, ոչ կրթվիր

ՌՈՒԶԱՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Երեւանի «Հրաչյա Աճառյան» մասնավոր համալսարանի ուսանողությունը խիստ վրդովված է՝ դասադուլներ, վիճաբանություններ, հանդիպումներ ռեկտորատի հետ: Բանն այն է, որ դեռեւս մարտ ամսին համալսարանի ռեկտորատը պատվիրել է մինչեւ ապրիլի 30-ը 20-30 դոլլարին համարժեք դրամի չափով կրթավարձի հավելավճար մուծել: Մինչդեռ ուսման տարեկան վարձը՝ 75-80 հազ. ռուբլի, ուսանողները մուծել են դեռեւս ուսումնական տարվա առաջին ամիսներին:

Համալսարանի ռեկտորատը հավելումը պատճառաբանում է փողի արժեզրկմամբ, դասախոսական կազմի աշխատավարձի, զբաղեցված տարածքի եւ այլ կարգի վճարումների, այդ թվում եւ հարկային, անհրաժեշտությամբ: Ուսանողներն իրենց բողոքի ալիքի բարձրացումը պատճառաբանում են նրանով, որ առաջարկվող հավելավճարը նախ չափազանց անմատչելի է, երկրորդ, այն կազմում է բազմաթիվ ուսանողների ծնողների մոտ մեկ տարվա աշխատավարձը: Ըստ նրանց պատմածների, ապրիլի 11-ին ընթերցվել է հրաման, համաձայն որի հավելավճարը մինչեւ սահմանված ժամկետը չմուծողները համալսարանից կհեռացվեն:

«Հրաչյա Աճառյան» համալսարանի պրոռեկտոր, գրականագետ Արմեն Խաչատրյանը հերքեց այս լուրը՝ կրկին ընդգծելով, որ հաստատության բանկային ներդրումներն արժեզրկվել են, իսկ դասախոսելու հրավիրված բարձրակարգ մասնագետներին վճարել է պետք, եւ որ համալսարանն իրոք հայտնվել է ֆինանսական ծանր կացության մեջ:

Այդ դեպքում ի՞նչ միջոցներով է պատրաստվում համալսարանը նշել Հրաչյա Աճառյանի հոբելյանը եւ 120 երկրից հյուրեր հրավիրում այդ առիթով: «Մեր եւ եկած հյուրերի միջոցներով, որովհետեւ հույս ունենք, որ մինչ այդ մեր համալսարանի ֆինանսական խնդիրը կկարգավորվի», պատասխանում է պրն. Խաչատրյանը: Տրամաբանորեն խնդիրը կկարգավորվի հայտարարված հավելյալ մուծումների վճարման հաշվին: «Այո, մասամբ ուսանողների մուծումների, մասամբ էլ հյուրերի վճարումների հաշվին», ասաց պրոռեկտորը: Ի դեպ, հրավիրյալները պիտի վճարեն նաեւ հյուրասիրության համար: Յուրօրինակ համալսարան է «Հրաչյա Աճառյանը», որ որպես հյուր կանչվելիս հետդ «կապոց» պիտի վերցնես, իսկ ուսանող դառնալուց առաջ՝ ողջ կարողությունդ, դեռ մի բան էլ ավելի:

ՀՀ բարձրագույն կրթության եւ գիտության նախարար Վարդգես Գնունին հայտնեց, որ բուհի ոչ պետական կարգավիճակն ունենալու հետեւանքով ինքն իրավական պարտավորություններ չունի նրա ներքին գործերի հանդեպ, բայց որպես հանրապետության բարձրագույն կրթական քաղաքականության համար պատասխանատու անձ, բարոյական պարտավորություններ, իհարկե, ունի: Ի դեպ, ուրբաթ օրը ՀՀ ԳԽ լեզվի եւ մշակույթի, կրթության եւ գիտության հանձնաժողովում հանդիպելու էին հանձնաժողովի նախագահ Ռաֆայել Ղազարյանը, բարձրագույն կրթության եւ գիտության նախարար Վարդգես Գնունին եւ բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների (պետական ու ոչ պետական) ռեկտորները:

Վերջում տեղեկանք. «Հրաչյա Աճառյան» համալսարանը հանրապետությունում ամենամեծ մասնավոր համալսարանն է: Նրա 13 ֆակուլտետում սովորում են 4 հազար ուսանող: Այն արտոնագրված է իբրեւ բարձրագույն ուսումնական հաստատություն, բայց դեռ հավատարմագրված չէ: Այսինքն, պետությունը դեռեւս պաշտոնապես չի ճանաչել բուհի կրթության վկայականը:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Միջազգային

ԵՎՐՈՊԱ

Ֆրանսիան պահպանել է 4-րդ տեղը

ԺՆԵՎ, 25 ԱՊՐԻԼԻ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Չնայած դժվարություններին, անցած տարի Ֆրանսիային հաջողվել է պահպանել 4-րդ տեղը աշխարհի խոշորագույն արտահանողների ցանկում՝ 5,7 տոկոս տեսակարար կշռով: Նրա վաճառքի ծավալը կազմել է 209 մլրդ ամերիկյան դոլլար, ինչը 27 մլրդ դոլլարով պակաս է, քան 1992 թվականին: Ըստ Սակագների եւ առեւտրի գլխավոր համաձայնագրի ամեն տարի հրապարակվող տվյալների, 1993 թվականին Ֆրանսիայի արտահանության ծավալը զիջել է միայն ԱՄՆ-ին, ԳՖՀ-ին եւ Ճապոնիային:

Անցած տարի միայն ԱՄՆ-ին եւ Ճապոնիային է հաջողվել ինչպես բարելավել իրենց արտահանության արժեքային ցուցանիշները (աճը կազմել է համապատասխանաբար 18 մլրդ եւ 21 մլրդ դոլլար), այնպես էլ ընդլայնել իրենց ներկայությունը արտաքին շուկաներում (ԱՄՆ-ը մինչեւ 12,6 տոկոս՝ 1992-ի 12,1 տոկոսի դիմաց, Ճապոնիան՝ մինչեւ 9,8 տոկոս՝ 9,2 տոկոսի դիմաց): Միեւնույն ժամանակ համաշխարհային արտահանության մեջ ԳՖՀ-ի բաժինը նվազել է՝ հասնելով 9,9 տոկոսի՝ 1992 թվականի 11,6 տոկոսի դիմաց: Արտահանական եկամուտները կրճատվել են մոտավորապես 67 մլրդ դոլլարով:

Վերոհիշյալ երեք երկրները նույն հերթականությամբ առաջին տեղերն են գրավում համաշխարհային ներմուծողների շարքում: Այսպես, անցած տարի ԱՄՆ-ին բաժին է ընկել համաշխարհային ներմուծման 15,9 տոկոսը, ԳՖՀ-ին՝ 8,7 տոկոսը եւ 6,3 տոկոսը Ֆրանսիային, որը 1992 թ.-ին այդ ցանկում զբաղեցնելով 3-րդ տեղը, իջել է 5-րդ տեղը՝ առաջ թողնելով Ճապոնիային եւ Մեծ Բրիտանիային, որտեղ ընդհանուր տնտեսական իրադրության աշխուժացումն ի հայտ էր եկել փոքր ինչ ավելի վաղ:

Ինչ վերաբերում է արտաքին առեւտրի հաշվեկշռին, ապա ԱՄՆ-ում այն կազմել է 138 մլրդ դոլլարի հասնող զգալի դեֆիցիտ, Ճապոնիայում՝ 120 մլրդ դոլլարի դրական հաշվեմնացորդ:

Սակագների եւ առեւտրի գլխավոր համաձայնագրի զեկուցագրում բացի դրանից, նշված են Ֆրանսիայի հաջողությունները ծառայությունների համաշխարհային առեւտրի բնագավառում: Այստեղ նախկինի պես գլխավորող դիրք է գրավում ԱՄՆ-ը, որի արտահանական ծառայություններից (բանկային, ապահովագրական, տրանսպորտային, տուրիստական, հեռուստահաղորդակցային եւ այլ ծառայություններ) առաջացած եկամուտները կազմում են 162,3 մլրդ դոլլար: Ֆրանսիան գտնվում է 2-րդ տեղում, որի արտահանական ծառայություններից առաջացած եկամուտները կազմել են 102,3 մլրդ դոլլար, իսկ շուկայում տեսակարար կշիռը՝ 10,2 տոկոս:

Սակագների եւ առեւտրի գլխավոր համաձայնագրի փաստաթղթի արձանագրել է առհասարակ համաշխարհային առեւտրում աճի տեմպերի նվազում: Այսպես, համաշխարհային արտահանությունը 1993 թվականին ֆիզիկական արտահանությամբ աճել է 2,5 տոկոսով, մինչդեռ 1992-ին՝ 4,5 տոկոսով: Եթե Արեւմտյան Եվրոպայում նկատվող ընդհանուր տնտեսական իրավիճակի աշխուժացումը տեղի ունենա, ապա այս միջազգային կազմակերպության մասնագետների կարծիքով, 1994 թ.-ին համաշխարհային արտահանությունը կարող է ավելանալ 5 տոկոսով: Արժեքային արտահանությամբ, համաշխարհային առեւտրի ծավալն անցած տարի կրճատվել է երկու տոկոսով՝ կազմելով 3600 մլրդ դոլլար: Ընդամենը Արեւմտյան Եվրոպայում արտաքին առեւտրի ծավալի գրեթե 10 տոկոսով նվազումը եղել է ամենանշանակալիցը երկրորդ համաշխարհային պատերազմից հետո ընկած ամբողջ ժամանակաշրջանում:

ՖՐԱՆՍԻԱ

Ժիրինովսկին սպառնում է, ծաղրում, մեղադրում

Ռուսաստանի Լիբերալ-դեմոկրատական կուսակցության ղեկավար Վլադիմիր Ժիրինովսկին վերջերս գտնվում էր Ֆրանսիայում, ավելի ճշգրիտ՝ Ստրասբուրգում, որտեղ մասնակցում էր Եվրախորհրդարանի նիստին: Այդ ընթացքում նա հասցրեց սպառնալ, ծաղրել եւ... բանջարեղեն շպրտել իր դեմ բողոքող հրեա ուսանողների վրա, ինչպես միշտ՝ մնալով լրագրողների «նախընտրած» մարդը: Նրա հայտարարությունները լուս տարածվա օրերի.

Կիրակի. Ժիրինովսկին զգուշացրեց. «10, 20 տարուց Փարիզը կդառնա արաբների քաղաք: Ամբողջ Ֆրանսիան կդառնա արաբական: Նույնը՝ Գերմանիան, որտեղ թուրքերը կտիրապետեն շուտով: Միայն Ռուսաստանը կմնա սպիտակամորթների երկիր»:

Երկուշաբթի. ՆԱՏՕ-ի օդանավերի կողմից Գորաժդեում սերբերի ռմբակոծման առթիվ. «Եթե ես Ելցինի տեղը լինեի, ճիշտ այդ պահին կռմբակոծեի ՆԱՏՕ-ի բազաները Իտալիայում»:

Նույն օրը. Իր բնակված տան առաջ բողոքի ցույց կատարող հրեա ուսանողների վրա բանջարեղեն շպրտելուց հետո, Ժիրինովսկին սպառնաց իր արտաքսումը պահանջող ուսանողների վրա կրակել իր «անձնական ատրճանակով»:

Երեքշաբթի. Դժգոհություն հայտնելով ֆրանսիական իշխանությունների կողմից իրեն տրված այցագրի կապակցությամբ, որը Ֆրանսիայում նրա կեցությունը սահմանափակում էր միայն Ստրասբուրգով, Ժիրինովսկին հայտարարեց. «Նման այցագիր չեն տալիս նույնիսկ սեւամորթներին: Դրա մեջ ինչու չի նշվել նաեւ, թե ո՞ր պետքարանում եմ միզելու»:

Չորեքշաբթի. Հայտարարեց, թե 277.000 դոլլարի հատուցման դատ է բացում Եգոր Գայդարի դեմ, իրեն Ադոլֆ Հիտլերին նմանեցնելու համար:

Հինգշաբթի. Մեղադրեց Եվրահամայնքի անդամներին իր գլխարկը «գողանալու» համար եւ խորհուրդ տվեց «գողին», որ «լավ պահի այդ գլխարկը, քանի որ դրա աճուրդային գինը շուտով պիտի աճի մեծ չափերով»:

Ուրբաթ. Մոսկվա վերադառնալով, հենց օդանավակայանում հայտարարեց, թե հաջորդ բարեկամական այցը տալու է Իրաքին: ■

ՌՈՒԱՆԴԱ

Մարտեր կառավարական զորքերի եւ ապստամբների միջեւ

ՆԱՅՐՈԲԻ, 26 ԱՊՐԻԼ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ռուանդայի մայրաքաղաք Կիգալիում իրադրությունը նորից սրվեց: Քաղաքի փողոցներում վերսկսվեցին ժամանակավոր կառավարության զորքերի եւ Ռուանդայի հայրենասիրական ճակատի ապստամբների մարտերը ծանր զենքի կիրառմամբ: Այստեղ ստացվող հաղորդումների համաձայն, ճակատի մարտիկները գրավել են երկրի ռազմավարական կարեւոր կետերի մեծ մասը: Երկուշաբթի օրն ապստամբները, որոնք հիմնականում թութսի էթնիկական խմբի ներկայացուցիչներ են, շրջապատեցին գլխավորապես հութու էթնիկական խմբից կազմված կառավարական բանակի հենակետերից մեկը՝ Ռուխենգերի քաղաքը: Ինչպես վկայում են ականատեսները, Կիգալիում ստեղծվել է աղետալի վիճակ: Քաղաքը լի է քայքայվող դիակներով, որոնք դառնում են անօթեւան շների ավարը: Բնակչությունը դեղորայքի, խմելու ջրի եւ պարենի անչափ սուր կարիք է զգում:

ՄԱԿ-ի պատասխանատուներից մեկի համաձայն, «անհանգստացնող տվյալներ են հասնում երկրի շրջաններից»: Թութսիները հարյուրավոր բնակիչներ են էվակուացրել քաղաքներից, իրենց հայտարարված առաջիկա միակողմանի հրադադարից առաջ: ■

ՀԱՄԱՌՈՏ

Մեղադրվում է կոմունիստ առաջնորդը

ԲԵԼԳՐԱԴ, 25 ԱՊՐԻԼ, ՌԻԱ ՄԱՐՔ: Քննությունն սկսելուց մեկ տարի անց, Ալբանիայի դատախազությունը պաշտոնական մեղադրանք ներկայացրեց երկրի վերջին կոմունիստ առաջնորդ Ռամիզ Ալիային: Նախկին բարձրաստիճան 10 ուրիշ պաշտոնյաների հետ նա մեղադրվում է պաշտոնական դիրքի չարաշահման, պետական ունեցվածքի կողոպտման եւ քաղաքացիների հիմնական իրավունքների խախտման համար: 1985-1992 թթ. Ալբանիայի նախագահի պաշտոնը զբաղեցրած Ռամիզ Ալիան անցյալ տարվա օգոստոսից գտնվում է բանտում:

Ոչնչացվել է 1000 քուրդ ահաբեկիչ

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 25 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ինչպես այսօր հաղորդեց «Ամերիկայի ձայն» ռադիոկայանը, այս տարի Թուրքիայում ոչնչացվել են Քրդական բանվորական կուսակցության մոտ 1000 ահաբեկիչներ:

Ձեռնարկություններին իր աջակցությունն է առաջարկում Աբովյանի «Միրիուս» գործարանը

Ամենաբարդ էլեկտրոնային կառավարմամբ սարքերի կարգավորում,
Ամենահին ու քայքայված, մաշված հաստոցների նորոգում,
Ամենաարդիական ավտոմատ գծերի մոնտաժում, գործարկում,
Ամեն տեսակ սարքավորումների տեխ. սպասարկում:

Մեր միջեւ եղած հեռավորությունը բոլորովին խոչընդոտ չէ Ձեզնից պահանջվում է միայն զանգահարել:

Հեռ. 28-58-51, 28-56-30, (261) 2-61-15, հեռատիպ՝ 24-31-67, «Ավանդ» Ֆաքս՝ 28-16-36:

Զանգահարել նաեւ ոչ աշխ. օրերին եւ ժամերին (261) 2-78-65

Ապրիլի 29-ին եւ մայիսի 3-ին Երեւանի Կամերային երաժշտության տանը տեղի կունենան երիտասարդ երաժիշտների «Սերենադ» կամերային նվագախմբի եւ Կոմիտասի անվան երաժշտանոցի կամերային երգչախմբի համերգները՝ ֆրանսիացի դիրիժոր Ալեքսան Միրանոսյանի ղեկավարությամբ:

Կկատարվեն Պերգոլեզիի, Բախի, Մոցարտի եւ Հենդելի ստեղծագործությունները:

SARTARABAD
travelling office

ԲԵՅՐՈՒԹԻ «ՍԱՐԴԱՐԱՊԱՏ» ՃԱՄՓՈՐԴԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑՉՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է

ԵՐԵՎԱՆ-ԲԵՅՐՈՒԹ
ՈՒՂԻՂ ՉՎԵՐԹՈՎ ԳՐԱՎԻՉ ՃԱՄՓՈՐԴՈՒԹՅԱՆ
ԽՄԲԱԿԱՅԻՆ 15 ՕՐՈՎ:
ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ 15 ՕՐՈՎ.

Լիբանանի մուտքի վիզաներ ունեցողները կարող են օգտվել Կրասնոդար-Բեյրութ ուղերթից, տոմսերը գնելով ընկերության ներկայացուցչությունում: Գրասենյակը աշխատում է նաեւ Մոսկվայի հետ կապված մասնավոր վիզաների ձեւակերպման եւ հաստատման:

Հասցեն՝ Նալբանդյան 20, Սպայի տուն, Հեռ. 58.06.32

ՃԱՇԱԿԵՔ ԾՈՎԱՅԻՆ ՇՐՋԱԳԱՅՈՒԹՅԱՆ ՀԱՃՈՒՅՔԸ

«Քսիմեքստուր-Երեւան» ֆիրման հրավիրում է կատարել հրապուրիչ ծովային շրջագայություններ հարմարավետ «Ֆյոդոր Շալյապին» ջերմանավով.

06.06.–29.06.
Օդեսա - Պիրեյ - Հռոմ - Բարսելոն - Ջիբրալթար - Լիսաբոն - Հավր (Փարիզ) - Տիլբերի (Լոնդոն) - Ամստերդամ - Համբուրգ - Սանկտ-Պետերբուրգ
30.06.–16.07.
Սանկտ-Պետերբուրգ - Կոպենհագեն - Օսլո - Ամստերդամ - Համբուրգ - Ստոկհոլմ - Հելսինկի - Սանկտ-Պետերբուրգ
17.07.–09.08
Սանկտ-Պետերբուրգ - Համբուրգ - Ամստերդամ - Տիլբերի - Հավր - Լիսաբոն - Ջիբրալթար - Բարսելոն - Հռոմ - Ստամբուլ - Օդեսա

• Առաջնակարգ սպասարկում, շոու ծրագրեր, համերգներ, ռեստորաններ, բարեր, կազինո եւ... անմոռանալի տպավորություններ

375025 ք.Երեւան, Կորյունի փ., 5, հեռ. 52-39-08, 52-31-44

KSIMEXTOUR
Կսիմեքստուր - Երեւան

digitised by A.R.A.R.@

ՀԶԳ

Ծանոթ

Ճապոնիայի և արևմտյան աշխարհի առաջին շփումը ներգրավում է Հեռավոր Արևելք կատարած առաջին արշավանքների պատմության մեջ, սկսած 16-րդ դարից: Սկզբում պորտուգալացիներն են, հետո իսպանացիները, որոնց հաջորդում են 17 դ. հոլանդացիներն ու անգլիացիները: Ճապոնիայի բացահայտումը կատարվեց մի տարօրինակ պատահականության շնորհիվ, 1543 թ.: Չինական մի նավ, փոթորիկի բերանն ընկած խորտակվում է Կյուսյու կղզու հարավային կղզյակներից մեկի մոտ: Նավի վրա, բացի չին նավաստիներից, կային մի քանի պորտուգալացի ծովագնացներ, որոնք էլ հենց առաջին եվրոպացիներն էին, որ ոտք դրեցին կղզեխումբ: Սկսած այդ ժամանակից, կղզեխմբի նավահանգիստները բացվեցին արևմտյան տերությունների առաջ: Ինչպես այլուր, այստեղ նույնպես եվրոպացիների առևտրական գործունեությունն ուղեկցվում էր միսիոներական շարժմամբ: Ֆրանսուա Քսավիեն 1542-ից քարոզում էր Հնդկաստանում և Հարավարևելյան Ասիայի տարածքներում, 1547 թ. Մալաքայում հանդիպում է մի ճապոնացու՝ Յաջիրո անվամբ, որ սերում էր սամուրայների ընտանիքից և սպանության պատճառով փախել էր Ճապոնիայից: Հրապուրված Յաջիրոյի անձով Ֆրանսուա Քսավիեն շտապ ժամանում է Կագոշիմա երկու ճիզվիտների հետ: Առաջին միսիոներ Ճապոնիայում: Սկզբից ևեթ նրանք ընդունվում են մեծ խանդավառությամբ և ստանում են լայն հնարավորություններ քարոզելու ինչպես որ կամենում են: Շատ արագ Քսավիեն հավաքում է հարյուրավոր երկրպագուներ:

Ավետարանացման նախնական շրջանում բուդդայականները թշնամություն չունեին ճիզվիտների հանդեպ և Քրիստոսին նույնացնում էին Դայ Նիչիի (Մեծ Արև) հետ՝ նոր հավատը համարելով բուդդիզմի աղանդներից մեկը: Սակայն շատ արագ հանդուրժողականությունը փոխվեց ճնշման, երբ Քսավիեն սկսեց շարունակաբար դատապարտել բուդդիզմի անբարոյականությունը: Այդուհանդերձ, Արևելքի մեծ իշխանները բարեհաճ էին միսիոներների նկատմամբ, ինչը բացատրվում է դորտուգալացիների բերած բարձրակարգ ապրանքների վարակիչ պահանջարկով և հատկապես վառոդի և թնդանոթների ներմուծմամբ, որոնց օգտագործումը շատ արագ արժեքավոր դարձավ ֆեոդալական պատերազմների ընթացքում:

Այդ իշխաններից մեկը՝ Օմուրա Սումիտադան, ընդունելով քրիստոնեություն, Նագասակի նավահանգիստ նվիրաբերեց Հիսուսի ընկերությանը:

Միսիոներների քաղաքականությունը բավական ճկուն էր: Նրանք համարվում էին ճապոնական ա-րտոնությունն ընդունել քրիստոնեություն և պարտադրել նոր հավատքը իրենց ենթականերին: Հակակրանքը փոխվեց հալածանքի: Մեծ իշխանը հրամայեց 30 օրվա ընթացքում վտարել բոլոր միսիոներներին: Զայրույթին հագուրդ տալու համար նա այրեց Կիոտոյի և Օսակայի բոլոր եկեղեցիները:

Այս հանկարծակի շրջադարձի պատճառները առայժմ պարզ չեն: Հնարավոր է, որ Հիդեյոշին չէր հանդուրժում քրիստոնյաների կողմից սինտոիստական սրբավայրերի և բուդդիստական տաճարների քանդումը:

Կաթոլիկ միսիոներները Ճապոնիայում

Եվրոպայից հազարավոր կիլոմետրեր հեռու, Ծագող արևի երկրում, միսիոներները քարոզում են քրիստոնեությունը, դեռևս 16-րդ դարից: Ճապոնացիների սկզբնական աշխույժ հետաքրքրությունն ու հանդուրժողականությունը 100 տարվա ընթացքում վերածվում են հալածանքի և ահաբեկչության: Երկիրը փակում է իր դռները եվրոպացիների առաջ:

...վորույթներին, հաշվի էին նստում տեղական ավանդական հիերարխիայի հետ, ինչպես նաև փորձում էին

Ճապոնական ճիզվիտի խաչելությունը. արձանկար. 1666 թ.

ցեն-ֆոմերի աշխատելաոճը որդեգրել և մեծ ջանասիրությամբ սովորում էին լեզուն: Շուտով այս նոր հովվության արդյունքները զգացնել տվեցին. ողջ 10 մլն. բնակչության 150000 անդամներ քրիստոնյա էին:

Հաջորդ իշխաններից Հիդեյոշին սկզբում շարունակում էր հանդուրժողական վերաբերմունքը: Սակայն, երբ, շրջելով երկրում, նա ականատես եղավ օտար կրոնի տարածման կենտրոնացմանը, և երբ իր սեփական ուղին էլ դարձի եկավ, սկսեց վարանել և կասկածն ու անվստահությունը միսիոներների նկատմամբ համակեց նրան: Իրադրությունը կտրուկ փոխվեց, երբ 1587 թ. Հիդեյոշին հրապարակեց երկու դեկրետ՝ արգելելով մեծ իշխաններին առանց

16-րդ դարի վերջին իրավիճակն ավելի բարդացավ ֆրանցիսկյանների և դոմինիկյանների ժամանումով: Լուրեր տարածվեցին, որ Իսպանիայի թագավորը ուղարկում էր իր միսիոներներին երկիրը քրիստոնեացնելու, որպեսզի հետո այն գրավի բանակի միջոցով: Կասադրության տագնապի մեջ Շիդեյոշին դատապարտում է միսիոներներին և ճապոնացի հավատացյալներին խաչելության: Եվ այս պահից սկսած բռնությունների ալիքը ծավալվում է: Շուտով, համարելով, որ քրիստոնյաները մեծ վտանգ են ներկայացնում շոգունական վարչակարգի կայունության համար, կայսերը զոհաբերեցին առևտուրը արգելելով եվրոպական նավերի մուտքը ճապոնական ափեր: Այսպիսով, աստիճանաբար փակվեցին երկրի դռները, որ հետագայում ծանր հետևանքներ բերեց Ճապոնիայի պատմությանը: Քրիստոնյաների հետապնդումները դաժան ու կատաղի բնույթ ունեին: Նրանց խաչում էին, ողջակիզում, երբ չէին ցանկանում հրաժարվել հավատքից:

Այդպես, մոտ 250 տարի կղզիները բոլորովին կղզիացած մնացին աշխարհից, սակայն նոր հավատքի ծիլը լրիվ արմատախիլ չարվեց: 19-րդ դարում, Իկիցուկի-Շիմա կղզում, մի փոքրիկ համայնք հայտնաբերվեց, որի պաշտամունքը չափազանց շեղվել էր ուղղափառ հավատից և չընդունվեց Հռոմի կողմից: Այսօր էլ դեռ նրանք շարունակում են երգել սաղմոսներ ճապոնացված լատիներենով և երկրպագել սրբանկարներ, որ թաքցնում են անհամենատ աչքերից տան անկյուններում:

Պատրաստեց
ՆԱԶԵԼԻ ՂԱՐԻԲՅԱՆԸ

ՄՈՍԿՎԱ

«Մասենադարանը» Մոսկվայում

ՌՈՒԲԵՆ ՀԱԲԵՎԱՂՅԱՆ

Կինոյի կենտրոնական տանը Միջազգային հայ համաժողովի նախաձեռնությամբ ցուցադրվեց «Մատենադարան» ֆիլմի հերթական շարքը՝ նվիրված Վիեննայի Մխիթարյաններին: Գեղեցիկ ու խորիմաստ ժապավեններ են նկարահանում Կիմ Բակշին և Հովիկ Հախվերդյանը: Առշեցնում ու հիացնում է գրքի նկատմամբ Վիեննայի հայ այրերի մեծ կուլտուրան՝ ազգայինի ու եվրոպականի այդ յուրօրինակ սինթեզը: Չեմ ուզում հռետոր լինել, բայց համոզված եմ, որ կինոդահլիճում նստած ամեն մի հայ, դիտելով տպավորող կադրերը, ակամա մտածում էր՝ տեսնես ինչ վիճակում են մեր գրավոր հուշարձանները բուն հայրենիքում, երբ չկան էներգիա ու միջոցներ:

Հարգանքի արժանի գործ են կատարում «Մատենադարանի» հեղինակները, ստեղծելով նրա ֆիլմադարանը՝ ի մի բերելով գրավչության հիրավի հոյակապ մեր արվեստը: Ֆիլմը ողջունողները այն միտքն էին ընդգծում, որ ....յն շարին հակադրել է արարումը. ....դարձել է նրա գոյատևման հիմ...գում եմ հավատալ, որ սրանք ...ծական խոսքեր չեն...

ԿԻՆՈ

Գովորուխինի նոր ֆիլմը

ՄՈՍԿՎԱ, 25 ԱՊՐԻԼ. ՌԻԱ-ՄՆԱՐՔ: «Քրեական մեծ հեղափոխություն»՝ այսպես է անվանել Ստանիսլավ Գովորուխինը իր նոր վավերագրական ֆիլմը, որը ներկայացվեց այսօր միջազգային մամլո կենտրոնում և «Մոսկվա» ակումբում:

Այդ նոր հրապարակախոսական ժապավենը պատմում է «Ռուսաստանի հանցավոր կողոպտման մասին, մեր կյանքի բոլոր ոլորտներում քրեական կառույցների ու մաֆիայի ներթափանցման մասին», լրագրողներին հայտնեց հայտնի բեմադրիչը, սցենարիստն ու դերասանը: Գովորուխինի նոր ֆիլմը շարունակում է արդի Ռուսաստանի ճակատագրի թեման, որ նա արծարծել էր նախորդ երկու ֆիլմերում («Այսպես ապրել չի կարելի», «Մեր կորցրած Ռուսաստանը»):

Հեղինակի կարծիքով, «Ռուսաստանի աննախադեպ կողոպուտը տեղի է ունենում առևտրային կառույցների, ղեկավար կազմակերպությունների, արտասահմանցի խարդախների միջոցով»: Նա նաև կարծում է, որ երկրում հաջորդ ընտրությունների արդյունքը «կվճռեն քրեական տարրերը», որի հետևանքով «վատ խորհրդարանի փոխարեն մենք կունենանք միայն գողերից կազմված խորհրդարան, իսկ ներկայիս նախագահի փոխարեն՝ խակական գողապետ»:

Ստանիսլավ Գովորուխինը բերահավատորեն է գնահատում մեծ էկրանին և հեռուստատեսությամբ իր նոր ֆիլմի ցուցադրման հնարավորությունները:

Անհետացել են նկարները

ԴԵԼԻ, 25 ԱՊՐԻԼԻ. ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Բանգալորի մերձակայքում գտնվող «Ցայտագունի» կալվածքից, որը պատկանում է ականավոր ռուս նկարիչ և Հնդկաստանի հասարակական գործիչ Սվյատոսլավ Ռերիխին և նրա կնոջը՝ Դեւիկա Ռանիին, անհետացել են մեծ քանակությամբ անգնահատելի արժեքավոր նկարներ: Սվյատոսլավ Ռերիխի կտավների հավաքածուն բաղկացած էր իր սեփական նկարներից, նրա հոր Նիկոլայ Ռերիխի և այլ նկարիչների ստեղծագործություններից:

«ԱՐԱՄ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ»
ՀԱՄԵՐԳԱՍՐԱՀ

ՀԲԸՄ AGBU SEASON SPONSOR

4487 հայոց թվական
28 մայիսի-24 հուլիսի

«ԱՇԽԱՐՀԸ ԵՎ ՄԵՆՔ»
ռուսական երաժշտության փառատոն

Մասնակցությամբ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖԻԼՀԱՐՄՈՆԻԿ ՆՎԱԳԱԽՈՒՄԲ
Պատվավոր ղեկավար՝ տիկին ԼՈՒԻԶ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ ՍԻՄՈՆ
Փառատոնի դիրիժոր՝ Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի գեղարվեստական ղեկավար և գլխավոր դիրիժոր՝ ԼՈՐԻՍ ՃԳՆԱՎՈՐՅԱՆ

Փառատոնը հովանավորվում է Հայաստանի և Ռուսաստանի մշակույթի նախարարությունների կողմից
1993-1994 թթ. համերգաշրջանի հովանավորն է Հայկական բարեգործական ընդհանուր միությունը

Աբոնեմենտ Ա
Մայիս 28 Մ. Գլինկա - «Ռուսլան և Լյուդմիլա» օպերայի նախերգանքը
Պ. Ի. Չայկովսկի - Կոնցերտ ջութակի և նվագախմբի համար
Մենակատար՝ Անաստասիա Չեբոտարյովա (Ռուսաստան)
Դ. Շոստակովիչ - Սիմֆոնիա թիվ 5
Հունիս 4 Պ. Ի. Չայկովսկի - «Իտալական կապրիչչո»
Ա. Շնիտկե - Կոնցերտ երկու ջութակի և նվագախմբի համար
Մենակատարներ՝ Վարդի Մանուելյան և Մովսես Պողոսյան
Ս. Պրոկոֆև - Սյուիտ թիվ 3 «Ռոմեո և Ջուլիետ» բալետից
Հունիս 11 Ա. Գլազունով - Սիմֆոնիա թիվ 5
Ի. Ստրավինսկի - Կոնցերտ ջութակի և նվագախմբի համար
Մենակատար՝ Թակումի Քուբոթա (Ճապոնիա)
Ա. Սկրյաբին - «Էքստազի պոեմ»
Հունիս 18 Ա. Լյադով - 3 սիմֆոնիկ պատկեր («Բաբա-Յագա», «Քիքիմորա», «Կախարդական լիճ»)
Ս. Պրոկոֆև - Կոնցերտ ջութակի և նվագախմբի համար թիվ 1
Մենակատար՝ Նիկոլայ Մադոյանց
Ս. Ռախմանինով - Սիմֆոնիա թիվ 2
Հունիս 25 Ի. Ստրավինսկի - Ֆանտազիա «Հրավառություն»
Դ. Շոստակովիչ - Կոնցերտ թավջութակի և նվագախմբի համար թիվ 2
Մենակատար՝ Սուրեն Բագրատունի
Պ. Ի. Չայկովսկի - Սիմֆոնիա թիվ 4
Հուլիս 2 Գ. Սվիրիդով - Սյուիտ «Բուքը» կինոնկարի համար գրված երաժշտությունից
Ս. Պրոկոֆև - Կոնցերտ դաշնամուրի և նվագախմբի համար թիվ 3
Մենակատար՝ Արմեն Բաբախանյան
Ս. Ռախմանինով - «Սիմֆոնիկ պարեր»
Հուլիս 9 Ս. Պրոկոֆև - Սիմֆոնիա թիվ 1
Ս. Պրոկոֆև - Կոնցերտ դաշնամուրի և նվագախմբի համար թիվ 1
Մենակատար՝ Ջուլիետ Գալստյան
Ն. Ռիմսկի-Կորսակով - Սիմֆոնիկ սյուիտ «Շեհերազադե»
Հուլիս 16 Ն. Ռիմսկի-Կորսակով - «Բոռի թռիչքը» «Հեքիաթ Սալթան թագավորի մասին» օպերայից
Ս. Ռախմանինով - Կոնցերտ դաշնամուրի և նվագախմբի համար թիվ 3
Մենակատար՝ Սուրեն Վարդանյան
Դ. Շոստակովիչ - Սիմֆոնիա թիվ 8
Հուլիս 23 Մ. Մուսորգսկի - «Լուսաբացը Մոսկվա գետի վրա»
Դ. Շոստակովիչ - Կոնցերտ ջութակի և նվագախմբի համար թիվ 2
Մենակատար՝ Գեորգի Տեր-Սարգսյան
Ա. Բորոդին - Սիմֆոնիա թիվ 2

Մենահամերգներ Աբոնեմենտ
Մայիս 31 Ջութակի երաժշտության երեկո Անաստասիա Չեբոտարյովա (Ռուսաստան)
Հունիս 7 Ջութակի երաժշտության երեկո Մովսես Պողոսյան, Վարդի Մանուելյան
Հունիս 14 Ջութակի երաժշտության երեկո Թակումի Քուբոթա (Ճապոնիա)
Հունիս 21 Ջութակի երաժշտության երեկո Նիկոլայ Մադոյանց
Հունիս 28 Դաշնամուրային և թավջութակի երաժշտության երեկո. Սուրեն Բագրատունի (թավջութակ) Արմեն Բաբախանյան (դաշնամուր)

Աբոնեմենտ Բ
Մայիս 29 Ի. Ստրավինսկի - Սյուիտ «Պուլչինելլա» բալետից
Ռ. Գլիեր - Կոնցերտ ձայնի և նվագախմբի համար
Մենակատար՝ Անահիտ Մխիթարյան
Պ. Ի. Չայկովսկի - Սիմֆոնիա թիվ 5
Հունիս 5 Մ. Բալակիրեւ - Սիմֆոնիկ ֆանտազիա «Իսլամեյ»
Ս. Պրոկոֆև - Կոնցերտ ջութակի և նվագախմբի համար թիվ 2
Մենակատար՝ Մովսես Պողոսյան
Պ. Ի. Չայկովսկի - Սիմֆոնիա թիվ 6
Հունիս 12 Դ. Կաբալևսկի - «Կոլա Բրյունյոն» օպերայի նախերգանքը
Պ. Ի. Չայկովսկի - Կոնցերտ դաշնամուրի և նվագախմբի համար թիվ 1
Մենակատար՝ Նատալիա Գավրիլովա (Ռուսաստան)
Ի. Ստրավինսկի - «Գարնան սրբազան»
Հունիս 19 Ա. Բորոդին - «Իշխան Իգոր» օպերայի նախերգանքը
Ս. Ռախմանինով - «Ռապսոդիա Պագանինիի թեմաներով» դաշնամուրի և նվագախմբի համար
Մենակատար՝ Էդուարդ Միանսարով (Ռուսաստան)
Դ. Շոստակովիչ - Սիմֆոնիա թիվ 10
Հունիս 26 Ս. Պրոկոֆև - Սյուիտ «Սեր առ 3 նարինջները» օպերայից
Դ. Շոստակովիչ - Կոնցերտ դաշնամուրի և նվագախմբի համար թիվ 1
Մենակատար՝ Յուրի Ռոզում (Ռուսաստան)
Պ. Ի. Չայկովսկի - Սիմֆոնիա «Մանֆրեդ»
Հուլիս 3 Մ. Մուսորգսկի - Սիմֆոնիկ պատկեր «Գիշերը Լեռ լեռան վրա»
Պ. Ի. Չայկովսկի - «Վարիացիաներ ռոկոկո թեմայով» թավջութակի և նվագախմբի համար
Մենակատար՝ Ալեքսանդր Չագորինսկի (Ռուսաստան)
Ա. Սկրյաբին - Սիմֆոնիա թիվ 3
Հուլիս 10 Ս. Պրոկոֆև - Սյուիտ «Եգիպտական գիշեր»
Ա. Սկրյաբին - Կոնցերտ դաշնամուրի և նվագախմբի համար
Մենակատար՝ Արեգ Սիմոնյան
Մ. Մուսորգսկի - «Պատկերներ ցուցահանդեսից»
Հուլիս 17 Ռ. Շչեդրին - «Չարամճի քառյակներ»
Ա. Գլազունով - Կոնցերտ ջութակի և նվագախմբի համար
Մենակատար՝ Դավիթ Մովսիսյան
Ն. Ռիմսկի-Կորսակով - «Իսպանական կապրիչչո»
Ա. Բորոդին - «Պոլովեցյան պարեր» «Իշխան Իգոր» օպերայից
Հուլիս 24 Դ. Շոստակովիչ - «Տոնական նախերգանք»
Ս. Ռախմանինով - Կոնցերտ դաշնամուրի և նվագախմբի համար թիվ 2
Մենակատար՝ Անահիտ Ներսիսյան
Ի. Ստրավինսկի - Սյուիտ «Հրեղեն հավք» բալետից
Պ. Ի. Չայկովսկի - Հանդիսավոր նախերգանք «1812 թվական»

Մենահամերգներ Աբոնեմենտ Բ
Հունիս 2 Դաշնամուրային երաժշտության երեկո՝ Անահիտ Ներսիսյան
Հունիս 9 Դաշնամուրային երաժշտության երեկո՝ Նատալիա Գավրիլովա (Ռուսաստան)
Հունիս 16 Դաշնամուրային երաժշտության երեկո՝ Էդուարդ Միանսարով (Ռուսաստան)
Հունիս 23 Դաշնամուրային երաժշտության երեկո՝ Յուրի Ռոզում (Ռուսաստան)
Հունիս 28 Թավջութակի երաժշտության երեկո՝ Ալեքսանդր Չագորինսկի (Ռուսաստան)

Համերգների սկիզբը ժ. 17.00

Հասցեն՝ Երևան 375010, Մաշտոցի պ. 46. Հեռ. 580701, 567438, 564965
Տելեֆաքս 243341 FRANK SU. Տելեքս 151055

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

մարզական

ՄԱՐԶԱԴՊՐՈՑ

Գեղասահքի դպրոց առանց սառույցի

ԼԵՒՈՆ ԼԱԶՐԻԿՅԱՆ

Ձևավոր չմշկասահքի մանկապատանեկան մարզադպրոցը մեր հանրապետության հին ու բարի ավանդույթներ ունեցող օջախներից է, եզակի իր բնույթով և ուղղվածությամբ: Այսօր այստեղ մարզվում և գեղեցիկի հետ հաղորդակցվում են մոտ 400 սաներ մայրաքաղաքի ամենատարբեր հատվածներից և մերձակա շրջաններից: Կար ժամանակ, երբ «արևային» Հայաստանի գեղասահորդները նվաճում էին բարձունքներ ձմեռային համարվող այս մարզաձևում: Հիշենք ԽՍՀՄ չեմպիոն, համաշխարհային ունիվերսիադայի մրցանակակիր Գուրգեն Վարդանյանի, ԽՍՀՄ պատանիների չեմպիոն Սահակ Մխիթարյանի, մյուսների անունները: Այնուհետև մարզահամերգային համալիրի արհեստական սառցադաշտի գործարկումից հետո մեր հանրապետությունը նույնիսկ հավակնում էր դառնալ այս գրավիչ և դժվարին մարզաձևի նշանավոր կենտրոններից մեկը այս տարածաշրջանում: Վրա հասած դժվարությունները, հատկապես էներգետիկ ճգնաժամը, տակնուվրա արեցին շատ ծրագրեր:

Օրերս դարձյալ մարդաշատ էր հիշյալ դպրոցի մարզադահլիճը: Երաժշտության հնչյունների ներքո իրար էին հաջորդում տարբեր տարիքի երեխաների խմբելույթները, որոնք ներկայացնում էին երաժշտառիթմիկ տարբեր կոմպոզիցիաներ՝ տոնականությամբ համակելով բոլոր ներկա գտնվողներին: Ինչ խոսք, հարկ չկա գեղագիտական խիստ չափանիշներով մոտենալու այս ելույթներին. դեռ շատ աշխատանք կա կատարյալ ներդաշնակության և շարժումների համաչափության հասնելու ուղղությամբ: Սակայն եղածն արդեն վկայում է մեր պատանիների և աղջիկների անուրանալի վարպետության, նրանց մարզիչների թափած ջանքերի մասին: Նրանց, ովքեր օրեր առաջ ներկա էին Երիտասարդության պալատում կայացած ժամանակակից և ոճոյ պարերի հանրապետական անդրանիկ մրցույթին, կրկին հանդիպում էր սպասում մրցանակակիր խմբերի հետ: Նրանց մեջ էին լուսավորության նախարարության հանրապետական մշակույթի տան մեծերի «A Stars» և փոքրերի «Հայ աստղեր» խմբերը (գեղարվեստական ղեկավար Սուրեն Խաչատրյան) և գեղասահքի մարզադպրոցի «Ոսկե չմուշկներ» կրտսեր տարիքի երեխաների խումբը (մարզիչ Սամվել Հայրապետյան, պարուսույց Ստեփան Անդրեասյան): Այնքան վարժ ու խանդավառ էին պարում մեր փոքրիկները, որ մի պահ մոռանում էիր, թե սառույցի փոխարեն չոր բետոն է նրանց ոտքերի տակ:

Այո, որքան էլ որ զարմանալի է, արդեն երկու տարի է, ինչ գեղասահքի դպրոցը, այնտեղ պարապող մարզիկներն ու մարզիչները ուղղակի յոլա են գնում առանց այս մարզաձևի համար պատրաստիր այս կարևոր տարրի: Պարզվում է, որ դպրոցի հարևանությամբ գտնվող «Նաիրիտ» գ/ա միավորման փակելն՝ անուղղակիորեն անդրադարձավ նաև սահադաշտի գոյության վրա: Բարեբախտաբար, ոչ սաները, ոչ էլ նրանց դաստիարակները չհուսալքվեցին նման կացությունը և գեղասահքին հրաժեշտ տալու փոխարեն, ուղիներ փնտրեցին սեփական մեխանայական բաժանմունք ստեղծելու ուղղությամբ: Մինչ այդ որոշվեց հիմնական շեշտը դնել ժամանակակից պարեր սովորելու և այդ կերպ երեխաների մարզավիճակը պահպանելու վրա: Ինչպես ծնողներից Նարինե Ավետիսյանը նշեց, նման գործելակերպը օգնեց երեխաներին չկորցնել կապը դպրոցի հետ, որը նրանք շատ են սիրում:

Դպրոցի տնօրեն և հիշյալ մարզաձևի հանրապետական ֆեդերացիայի նախագահ Սամվել Խաչատրյանի խոսքերով, 1990-ին սկսված շինարարական աշխատանքները գրեթե ավարտված են, և հեռու չէ այն օրը, երբ նորից կսառցապատվի մարզադաշտը: Պակասում է ֆրեոն նյութը, որի թանկության պատճառով այն անհնար է դրսից ներմուծել: Մտածվել է հաջորդ քայլը. մի քանի նոր սարքավորումներ ավելացնելով՝ փոխել սառույցի պատրաստման տեխնոլոգիան և օգտագործել տեղում արտադրվող ամոնիակը: Մեր զրույցին ներկա Երևանի քաղաքային սպորտկոմիտեի նախագահ [illegible] Ավետիսյանը հավաստիացրեց, որ ամենաուշը երկու ամսից կլուծվի դպրոցի համար խիստ կարևոր այս հարցը: Նայելով այսօր չոր բետոնի վրա պարող, բայց իրենց հոգու խորքում սահադաշտ երազող մեր փոքրիկ տղաներին ու աղջիկներին, ուզում ես հավատալ, որ կիրականանա նրանց գոնե այս մեկ երազանքը:

ՍԿԱՆԴԱԼ

Մարսելի «Օլիմպիկը»՝ պատժված

Եվրոպայի լավագույն ակումբներից մեկը՝ Մարսելի «Օլիմպիկը» հաջորդ խաղաշրջանում հանդես է գալու Ֆրանսիայի առաջնության երկրորդ դիվիզիոնում: Այդ որոշումն ընդունեց Ֆրանսիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի (FFF) խորհուրդը, լսելով անցյալ տարվա երկրի առաջնության «Վալանսիեն»-«Օլիմպիկ» սկանդալային հանդիպումից առաջ խաղացողներին կաշառելու մասին գործը: Ինչպես հայտարարեց ֆեդերացիայի նախագահ Կլոդ Սիմոնեն, որոշման համաձայն «Օլիմպիկի» նախագահ, հանրահայտ բիզնեսմեն, քաղաքական գործիչ և Ֆրանսիայի նախագահի պաշտոնի պոտենցիալ հավակնորդներից մեկը Բեռնար Տապին զրկված է իր իսկ ակումբը ղեկավարելու իրավունքից, և ընդհանրապես առաջիկայում ֆրանսիական ֆուտբոլի կյանքում որևէ մասնակցություն ունենալուց:

Չինացիների հաջողությունների գաղտնիքները

Մանիլայում (Ֆիլիպիններ) տեղի ունեցած թեթև ատլետիկայի Ասիայի առաջնությունում Չինաստանի հավաքականը բացահայտ ուժեղ էր մրցակիցներից և համոզիչ հաղթանակ տարավ՝ նվաճելով 23 ոսկե, 11 արծաթե և 4 բրոնզե մեդալ:

Մնացած բոլոր հավաքականները զարմացած Չինաստանի ծանրակշիռ հաջողություններից, մտահոգ են և պարզաբանումների կարիք ունեն: «Առաջին պատճառը սննդամթերքն է: Մենք օգտագործում ենք այլ երկրների կերակուրներ և օտար մթերքներ, ինչպես կրիաների նոր տեսակներ կամ ոստրեներ: Երկրորդը մեր մարզիկների մեծ աշխատասիրությունն է: Նրանք շատ են մարզվում և հատկապես ծովի մակերևույթից բարձր վայրերում (1500 մ ոչ պակաս), որտեղ օդը՝ մաքուր է, թթվածինը պակաս», իրենց հաջողությունների գաղտնիքների մասին այսպիսի բացատրություններ տվեց Չինաստանի թեթև ատլետիկայի հավաքականի երկար և միջին տարածությունների վազքի ավագ մարզիչ Մա Ժունրենը:

Գ. Ա.

ՇԱԽՄԱՏ

Հաղթեց Անանդը

Մոսկվայում ավարտվեց արագ շախմատի «Կրեմլյան աստղեր-94» մրցաշարը, որին մասնակցում էին աշխարհի ուժեղագույն գրոսմայստերները՝ Գարրի Կասպարովի գլխավորությամբ:

Վճռական խաղում հանդիպեցին հնդիկ Վիշվանաթան Անանդը և ռուսաստանցի Վլադիմիր Կրամնիկը: Հաղթողին որոշելու համար հարկ եղավ անցկացնել չորս պարտիա: 25 րոպե տևողությամբ առաջին երկու պարտիաներն ավարտվեցին ոչ-ոքի արդյունքով: Երրորդ հանդիպումը, որի համար մրցակիցներից յուրաքանչյուրին տրվում էր հինգ րոպե ժամանակ, նույնպես խաղաղ ելք ունեցավ: Եվ միայն չորրորդ պարտիայում հաջողության հասնելով, Անանդը դարձավ մրցաշարի հաղթող, որի համար ստացավ 30 հազար դոլար:

Արմենպրես

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միությունը և Հայաստանի նկարիչների միությունը հրավիրում են մասնակցելու ժամանակակից հայ նկարիչների և քանդակագործների ցուցահանդեսի բացմանը՝ նվիրված հայ մեծ բանաստեղծ Հովհաննես Թումանյանի ծննդյան 125-ամյակին: Ցուցահանդես-վաճառքի բացումը տեղի կունենա ապրիլի 29-ին, ժամը 15:00-ին նկարիչների տան ցուցասրահում, մուտքը հրավիրատոմսով: Հասցեն՝ Աբովյան 16:

Մոսկվայի պետական մանկավարժական համալսարանը հայտարարում է ընդունելություն սոցիոլոգիական ֆակուլտետին կից հայկական բաժանմունքում՝ հետևյալ մասնագիտություններով.

մենեջմենտ, իրավունք, տնտեսագիտություն, սոցիոլոգիա, քաղաքագիտություն, մշակութաբանություն, կոնֆլիկտաբանություն

Ուսման ժամկետը 4-5 տարի, նախապատրաստական բաժնում 3 ամիս: Ուսուցումը վճարովի է: Այն կատարվում է հայերեն և ռուսերեն օտար լեզուների խորացված ուսուցմամբ: Ուսման տարիների ուսանողներին տրվում է Մոսկվայի ժամանակավոր գրանցում և ապահովվում է հանրակացարան: Մոսկվայի պետական մանկավարժական համալսարանի ռեկտորատի համաձայնությամբ Երևանի գիտահումանիտար կենտրոն «Դավիթ Անհաղթ»-ը գործում է նախապատրաստական բաժանմունք:

Փաստաթղթերն ընդունվում են ամեն օր ժ. 10.00-16.00 (բացի կիրակի օրերից) հետևյալ հասցեով. ք. Երևան, Նալբանդյան 26 (Հանրապետության հրապարակ, Միությունների տուն, 1 հարկ, ուսումնամեթոդական կենտրոն, 12 սենյակ)

Հեռ. 52-05-14 կամ 22-89-62

CEMA
CENTRE DE MANAGEMENT D'ARMENIE

ՀՀ առևտրաարդյունաբերական պալատը և ֆրանսիական [illegible] ընկերությունը համատեղ ստեղծել են Հայաստանի Մենեջմենթի կենտրոն՝ ՍԵՄԱ, որը գործում է 1991 թվականից: Կենտրոնի նպատակն է պատրաստել բարձրորակ մասնագետներ շուկայական տնտեսության տարբեր ոլորտներում աշխատելու համար: ՍԵՄԱ կենտրոնը կանցկացնի մեկշաբաթյա դասընթաց հետևյալ թեմայով.

- **Վաճառք և բաշխում, ապրիլի 28-մայիսի 5 (դիստրիբյուցեն)**
- **Մարկետինգ, մայիսի 12-19**
- **Ձեռնարկություններ, ֆինանսական միջնորդներ և ֆինանսական շուկաներ, մայիսի 26-հունիսի 2**
- **Միջազգային առևտուր, հունիսի 9-16**
- **Սոցիալական օրենքներ, վճարումներ, կադրերի կառավարում, հունիսի 23-30**

Դասընթացն անցկացնում են ֆրանսիացի փորձառու մասնագետները՝ միաժամանակյա

A STYLE

ՀԱՅՏԱՐԱՐ
Հայաստանի Թեքե
յան միությունը
նկարիչների միու
րում են մասնակ
կակից հայ նկար
դակագործների
բացմանը նվիրվա
նաստեղծ Հովհանն
ծննդյան 125-ամ,
հանդես-վաճառքի
կունենա ապրիլի
15:00-ին նկարիչնե
րահում, մուտքը հ
Հասցեն Աբովյան

ՀԵՐՄԵՍ
կոոպերատիվ

«Հերմես» կոոպերատիվն առաջարկում է իր ծառայությունները բնակչության կենցաղային սպասարկման գործում:
Կատարում ենք հետևյալ աշխատանքները.

- բնակարանների, ամառանոցների և հիմնարկ-ձեռնարկությունների ընդհանուր մաքրում (դռներ, պատուհաններ, երեսպատման սալիկներ, գորգեր, կահույք, սպաս և այլն),
- բնակարանների, ամառանոցների և հիմնարկ-ձեռնարկությունների սանհանգույցների վերանորոգում,
- սպիտակեղենի, գորգերի և բրդի լվացում,
- այգիների և տնամերձ հողամասերի մշակում,
- կոսմետիկա, մերսում և մազերի հարդարում,
- վառարանների տեղադրում, վառելափայտի մանրացում,
- ձմռան համար պահածոների պատրաստում,
- բնակարանների և տների ընթացիկ վերանորոգում (պատերի և առաստաղների սպիտակեցում, պատուհանների, դռների, հատակի ներկում, լաքապատում և այլն),
- ատաղձագործական աշխատանքներ (պատուհանների, դռների, ինքնաշեն կահույքի վերանորոգում և այլն),
- փափուկ կահույքի պաստառապատում,
- տանիքների վերանորոգում,
- ավտոմեքենաների շարժիչների, էլեկտրավերանորոգման աշխատանքներ և ավտոահազանգման սարքի տեղադրում,
- լուսանկարում և տեսագրում,

ինչպես նաև այլ աշխատանքներ:

Բոլոր պատվերները հիմնականում կատարվում են տեղում բարձրորակ մասնագետների կողմից:
Պատվերներն ընդունվում են ամեն օր, ժամը 10-ից 18-ը, հետևյալ հեռախոսահամարով՝ 26-59-61:

Hermes
ՕԳՏՎԵՔ ՄԵՐ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ, ԵՎ ՁԵՐ ԲՈԼՈՐ ՀՈԳՍԵՐԸ ԿԹԵԹԵՎԱՆԱՆ

A STYLE

digitised by A.R.A.R.@

Օրակարգ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

Պետդումայի պատգամավորները դիմեցին Ելցինին

ԲԱՔՈՒ, 26 ԱՊՐԻԼ, ԹՈՒՐԱՆ ՄՆԱՐՔ։ «Հայկական զինված կազմավորումների Ադրբեջանի տարածքների խորքը զինված հարձակումները շարունակելու առնչությամբ առաջարկում ենք անհապաղ միջոցներ ձեռնարկել Ադրբեջանի տարածքում ագրեսիվ գործողությունների սանձահարման համար, գործողություններ, որոնք նպատակ են հետապնդում ընդլայնելու օկուպացման գոտիները», ասվում է Ռուսաստանի Պետդումայի Ադրբեջանում գտնվող ներկայացուցիչների խմբի հայտարարության մեջ։ Խումբը գլխավորում է Սերգեյ Բաբուրինը։ Այս հայտարարությունն ապրիլի 25-ին ուղարկվել է Ռուսաստանի Դաշնության նախագահ Ելցինին, Դաշնության խորհրդի նախագահ Շումեյկոյին, Ռուսաստանի Դաշնության Պետդումայի նախագահ Ռիբկինին, ինչպես նաեւ վարչապետ Չեռնոմիրդինին հասցեով։

Ռուսաստանցի խորհրդարանականների հայտարարության մեջ ընդգծվում է, որ մերձսահմանային գոտիներ այցելելը, բռնագաղթվածների դրության հետ ծանոթանալը Պետդումայի պատվիրակությանը համոզել են Ադրբեջանի յոթ օկուպացված շրջանների տարածքում հայկական զինված կազմավորումների գործողությունների դաժանության մեջ։

«Պնդում ենք, որ Ռուսաստանի կառավարությունն ավելի վճռական քայլեր ձեռնարկի հրադադարի եւ օկուպացված տարածքների ազատագրման ուղղությամբ», նշում են Ռուսաստանի Պետական դումայի պատգամավորները։ Դիմումը ստորագրել են ՌԴ Պետդումայի պատգամավորներ Բաբուրինը, Անիշկինը, Գլոտովը, Գրիշենյավիկովը։

ԿԱՐԾԻՔՆԵՐ

«Բալկանների մոդելը պետք է կիրառել նաեւ Ղարաբաղում»

«Բալկաններում խաղաղության վերականգնման մոդելը պետք է կիրառվի նաեւ Ղարաբաղում», Բաքվում հայտարարեց Թուրքիայի արտգործնախարար Հիքմեթ Չեթինը ապրիլի 25-ին կայացած բրիֆինգում։ Նա ասաց, որ «Թուրքիան տնտեսական, քաղաքական եւ դիվանագիտական ճնշում կգործադրի Հայաստանի վրա, ընդհուպ մինչեւ առեւտրի արգելքը, երբ նա չհեռանա գրավյալ ադրբեջանական տարածքներից»։ Չեթինն ասաց, որ Մինսկի խորհրդաժողովի անցկացման պարտադիր պայմանը տարածքների ազատումն է։ Թուրքիայի ԱԳՆ ղեկավարն ավելացրեց, որ Ռուսաստանը չպետք է ձգտի որեւէ պատրվակով միանձնյա կերպով լուծել հայ-ադրբեջանական հակամարտությունը։ «Խաղաղարար ուժերը պետք է լինեն միջազգային։ Այդպիսի որոշում է ընդունել ԵԱՀԽ-ն», ասաց Չեթինը։

Ինչպես հայտնի դարձավ խորհրդարանական աղբյուրներից, Չեթինը խորհրդակցություններ է անցկացրել ՆԱՏՕ-ի «Գործընկերություն հանուն խաղաղության» ծրագրին Ադրբեջանի միանալու հարցի շուրջ։ Ալիեւը Չեթինի հետ հանդիպման ժամանակ նշել է, որ ՄԱԿ-ը եւ ԵԱՀԽ-ն շատ դանդաղ են գործում, իսկ դրանց որոշումները մնում են թղթի վրա։ Ալիեւն ասել է. «Պարզ է մեկ բան. Հայաստանն ուզում է ուժով մեզ պարտադրել նվաստացուցիչ հաշտություն։ Ըստ որում, նրա թիկունքին կանգնած են որոշակի ուժեր, որոնք մատակարարում են զենք ու զինամթերք»։

Մյուս կողմից, արեւմտյան նավթային ընկերությունները խզում են Ադրբեջանում նավթահանույթի իրենց բազմամիլիարդանոց պայմանագրերը եւ Բաքվում փակում ներկայացուցչությունները, ապրիլի 23-ին հաղորդեց «Վաշինգտոն փոստ» թերթը։ Հնարավոր պատճառներն են Ադրբեջանի ներքին քաղաքական անկայունությունը, Ղարաբաղի վեցամյա պատերազմը, Բաքվի եւ Մոսկվայի տարաձայնությունները, ինչպես նաեւ արեւմտյան ֆիրմաների հետ բանակցելիս ադրբեջանական կողմի դրսեւորած սաստիկ ագահությունը, նշում է թղթակից Ջեյմս Դորսին։ «Մենք խզում ենք պայմանագրերը», հայտարարեց Բաքվում «Բրիթիշ փեթրոլեումի» ներկայացուցիչ Ջիլ Մաքսվելը։ Մեծ Բրիտանիայի դեսպան Թոմաս Յանգն ավելացնում է. «Ադրբեջանը սխալվում է, կարծելով, թե ինքն անփոխարինելի է։ Նավթային ֆիրմաներն իրենց գործունեությունը փոխադրում են Վենեսուելի եւ Ալյասկայի հանքավայրերի մշակմանը»։ Թուրքական ընկերության ներկայացուցիչ Վասիֆ Էրոլը հայտարարեց. «Մենք այլեւս այստեղ խոսելու բան չունենք, ադրբեջանցիները չեն ըմբռնում իրավիճակը»։

ԱԴՐԲԵՋԱՆ

Ադրբեջանում փնտրում են «հայ ահաբեկիչների»

Ադրբեջանի հեռուստատեսությամբ ապրիլի 25-ին ցուցադրվեցին տասը երկու դիմանկարի ուրվագծեր. դրանք, հաղորդավարուհու խոսքերով, հայ ահաբեկիչներ են, որոնք կասկածվում են Ադրբեջանի մայրաքաղաքում ահաբեկչական գործողություններ կատարելու մեջ։ Հաղորդված նշաններով մարդկանց հանդիպելիս բնակչությանը խնդրվում է անմիջապես տեղյակ պահել իրավապահ մարմիններին։ Միաժամանակ, հաղորդավարուհին կոչով դիմեց Բաքվի բնակիչներին՝ անծանոթ մարդկանց ձեռքից փաթեթներ չվերցնելու, քանի որ «դրանք կարող են դանդաղ գործողության ականներ լինել»։

ՆՏ

Դրամի կուրսը Երեւանում

Ապրիլի 26-ի դրությամբ Երեւանի փոխանակման կետերում ամերիկյան դոլարի եւ ռուսական ռուբլու նկատմամբ դրամի փոխարկային արժեքը հետեւյալն է.

	ԱՄՆ 1 դոլար առ (դրամներով)	վաճառ (դրամներով)	ռուս. 1000 ռ. առ (դրամներով)	վաճառ (դրամներով)
«Արաքիր» բանկ	335	350	165	175
Արդշինբանկ	340	400	200	212
«Արմենիա» բանկ	360	380	195	205
Հայագրոբանկ	360	385	200	212
Հայարդիաբանկ	350	374	180	190
Հայէկոնոմբանկ	335	355	185	197
Հայներարտբանկ	365	380	200	212
«Մասիս» բանկ	365	390	195	200
Վերականգնման եւ զարգացման բանկ	360	390	195	215

Եղանակը Հայաստանում

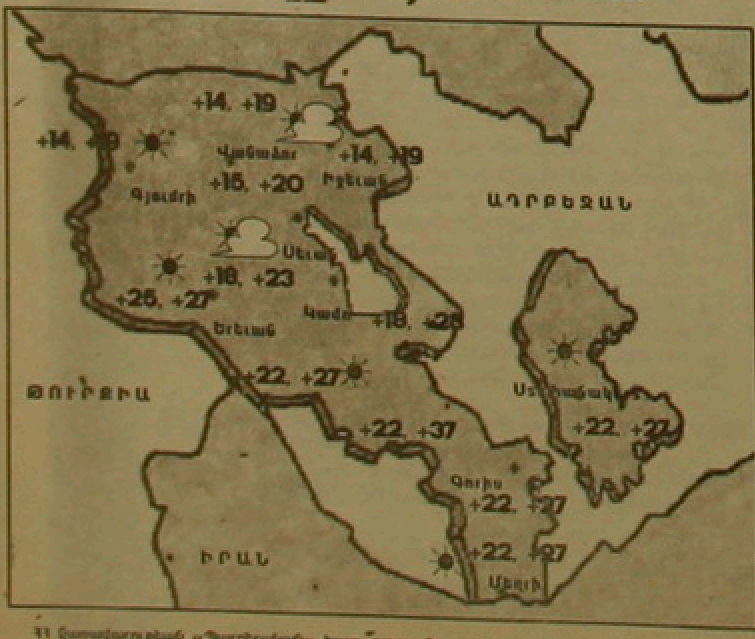

ՏԱՐԱԾՔ

Յուանները «կհոսեն» Ղազախստան

ԱԼՄԱ ԱԹԱ, 26 ԱՊՐԻԼ, ԿԱԶՏԱԳ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Ղազախստանի նախագահ Նուրսուլթան Նազարբաեւը եւ Չինաստանի պետխորհրդի վարչապետ Լի Պենը պաշտոնական համարեցին այսօր ստորագրված փաստաթուղթը, որը հավաստում է երկու հարեւան երկրների 1700 կիլոմետրանոց սահմանագծի անխախտելիությունը։ Ղազախստանն առաջին պետությունն է, որի հետ Չինաստանը նման համաձայնագիր է կնքել։ Ղազախստանի եւ Չինաստանի ղեկավարների այսօրվա հանդիպման արդյունքների հիման վրա ստորագրվեց եւս մի քանի կարեւոր համատեղ փաստաթուղթ. միջազգային երկաթուղային ուղեւորափոխադրումների զարգացման հարցերի վերաբերյալ Ղազախստանի տրանսպորտի նախարարության եւ ՉԺՀ երկաթուղիների նախարարության բանակցությունների արձանագրություն, համաձայնագրեր Ղազախստանին չինական 50 մլն. յուան պետական վարկի եւ 1,5 մլն. յուան մարդասիրական օգնության հատկացման մասին։

Լեոնիդ Կրավչուկը հրաժարվում է

ԿԻԵՎ, 25 ԱՊՐԻԼ, ՌԻԱ ՄՆԱՐՔ։ Լեոնիդ Կրավչուկի հայտարարությունն այն մասին, որ իր մասնակցությունը նախընտրական արշավին կորոշի Գերագույն խորհրդի նոր կազմը, չպետք է հասկանալ որպես նախագահի հրաժարում նոր ժամկետով վերընտրվելուց։ Այս հայտարարությունն արել է Ուկրաինայի նախագահի տեղեկատվության ծառայության ղեկավար Վիկտոր Ստելմախը։ Նա ասել է, որ հիմնախնդրի էությունը հստակ օրենսդրական բազայի բացակայությունն է, որը պետք է որոշի Ուկրաինայի պետության ղեկավարի իրավունքներն ու լիազորությունները։ Լեոնիդ Կրավչուկի դիրքորոշումն այն է, որ քանի դեռ Գերագույն խորհուրդը չի ընդունի սահմանադրության համապատասխան ուղղումներ, իմաստ չունի նախընտրական արշավ անցկացնել, քանի որ անհասկանալի է, թե ով եւ ում պետք է ընտրի, ասել է Ստելմախը։

ԱՇԽԱՐՀ

Գորբաչովը քննադատում է ՆԱՏՕ-ի ծրագիրը

ՍԱՆԿՏ ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 25 ԱՊՐԻԼ, ՌԻԱ ՄՆԱՐՔ։ «Ես խիստ քննադատաբար եմ վերաբերվում ՆԱՏՕ-ի «Գործընկերություն հանուն խաղաղության» ծրագրին», լրագրողներին հայտարարեց երկօրյա աշխատանքային այցով այստեղ գտնվող Միխայիլ Գորբաչովը։

«Եվրոպայում, ասաց նա, քաղաքական երեւույթներն այնքան բարդ ու դինամիկ են, որ դժվար է ըմբռնել եւ դրանց վրա ազդել նույնիսկ ՄԱԿ-ի օգնությամբ։ Լավ է, որ ՆԱՏՕ-ի ծրագրին առնչվող իրավիճակը քննարկվում է Պետդումայում։ Մենք չպետք է անտարբեր մնանք ՆԱՏՕ-ին Լեհաստանի եւ մյուս հարեւան պետությունների մասնակցության հանդեպ»։ «Սառը պատերազմի» միջոցով Եվրոպայի ճակատագրի տնօրինումը կարող է հարուցել նոր պառակտում, գտնում է Գորբաչովը։

Մինչդեռ ՆԱՏՕ-ում գտնում են, որ «Գործընկերություն հանուն խաղաղության» ծրագիրը եւ դրան Ռուսաստանի կամ ԱՊՀ մյուս երկրների մասնակցությունը չեն խոչընդոտի ԱՊՀ կոլեկտիվ անվտանգության զարգացումը։ Այս կարծիքը հայտնեց ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղարի տեղակալ Գերհարդ ֆոն Մոլիտկեն։ Նա գլխավորում է ՆԱՏՕ-ի պատվիրակությունը այսօր Մոսկվայում բացված «Ռուսաստանը եւ ՆԱՏՕ-ն. Եվրոատլանտյան շրջանի անվտանգությունը» գիտագործնական միջազգային խորհրդաժողովում։ Մոլիտկեի խոսքով, «Գործընկերություն հանուն խաղաղության» ծրագիրն ստեղծված է ոչ թե ՆԱՏՕ-ի գործունեության ոլորտն ընդլայնելու, այլ համաեվրոպական անվտանգության ամրապնդման նպատակով ռազմական կառույցների արդյունավետ գործակցություն հաստատելու նպատակով։

ԲԵԼԱՌՈՒՍ

Նախագահության 19 թեկնածու

ՄԻՆՍԿ, 25 ԱՊՐԻԼ, ՌԻԱ ՄՆԱՐՔ։ Բելառուսի նախագահության թեկնածուների առաջադրման համար ստորագրությունների հավաքման պաշտոնական արշավն այսօր սկսվեց հանրապետությունում։ Այն կտեւի երեք շաբաթ, որոնց ընթացքում հավակնորդներին աջակցող նախաձեռնող խմբերը պետք է նախագահի ընտրությունների կենտրոնական հանձնաժողովին ներկայացնեն առնվազն 100 հազար քաղաքացիների ստորագրություններ։ Այդքան ստորագրություն հավաքած հավակնորդը կստանա նախագահության թեկնածուի կարգավիճակ եւ կկարողանա սկսել նախընտրական արշավ։

Կենտրոնական հանձնաժողովը գրանցել է 19 թեկնածուների նախաձեռնող խմբեր, սակայն պետության ղեկավարի պաշտոնի իրական թեկնածու կարող է դառնալ նրանցից 7-ը։ Նրանց մեջ առավել հայտնիներն են Բելառուսի այժմյան վարչապետ Վյաչեսլավ Կեբիչը, խորհրդարանի նախկին նախագահ Ստանիսլավ Շուշկեւիչը, ժողճակատի ղեկավար Զենոն Պոզնյակը։ Վերջին կես տարում հավակնորդ է դարձել եւս երկու ժողպատգամավոր։ Դրանք են խորհրդարանում կոռուպցիայի դեմ պայքարի ժամանակավոր հանձնաժողովը գլխավորած Ալեքսանդր Լուկաշենկոն եւ տնտեսական բարեփոխումների զարգացմանը նպաստած Գենադի Կարպենկոն։

Ձեռնարկություն «Պարբերական» հրատ. տպարան, Երեւան 23 Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. Տպաքանակ 15 000. Պատվեր 1743 Ստորագրված է տպագրության 26. 04. 1994 Գինը 1 դրամ

digitised by A.R.A.R.@